ISSN 1725-521X

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 86

51 tomas

Leidimas lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

2008 m. balandžio 5 d.

Pranešimo Nr. Turinys Puslapis

II *Komunikatai*

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

Taryba

2008/C 86/01 Tarybos ir Komisijos darbo programos „Švietimas ir mokymas 2010“ įgyvendinimo 2008 m. pažangos bendros ataskaitos projektas — „Mokymasis visą gyvenimą — žinioms, kūrybiškumui ir inovacijoms skatinti“ 1

Komisija

2008/C 86/02 Proceso pradžia (Byla COMP/M.4942 — Nokia/Navteq) ([1]) 32

IV *Pranešimai*

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

Komisija

2008/C 86/03 Euro kursas 33

LT

([1]) Tekstas svarbus EEE

(Tęsinys antrajame viršelyje)

V *Skelbimai*

ADMINISTRACINĖS PROCEDŪROS

Komisija

2008/C 86/04 Kvietimas teikti paraiškas — DG EAC/14/08 — Bendradarbiavimo švietimo srityje programa (pramoninių šalių priemonė) — ES ir Australijos, Japonijos, Korėjos Respublikos ir Naujosios Zelandijos bendradarbiavimas aukštojo mokslo ir profesinio mokymo srityje 34

PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU KONKURENCIJOS POLITIKOS ĮGYVENDINIMU

Komisija

2008/C 86/05 Išankstinis pranešimas apie koncentraciją (Byla COMP/M.5128 — Nordic Capital/TietoEnator) [1] 36

2008/C 86/06 Išankstinis pranešimas apie koncentraciją (Byla COMP/M.5118 — P7S1/United Internet/Maxdome JV) — Bylą numatoma nagrinėti supaprastinta tvarka [1] 37

2008/C 86/07 Prancūzijos vyriausybės pranešimas, susijęs su Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų *(Pranešimas apie prašymą išduoti išskirtinį leidimą, vadinamą „Permis du Valenciennois“, skystų arba dujinių angliavandenilių tyrimui)* [1] 38

LT

[1] Tekstas svarbus EEE

II

(Komunikatai)

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

TARYBA

Tarybos ir Komisijos darbo programos „Švietimas ir mokymas 2010“ įgyvendinimo 2008 m. pažangos bendros ataskaitos projektas — „Mokymasis visą gyvenimą — žinioms, kūrybiškumui ir inovacijoms skatinti“

(2008/C 86/01)

1. ĮVADAS

Švietimas ir mokymas yra esminiai ekonominių bei socialinių pokyčių veiksniai. Darbo rikos lankstumas ir užimtumo garantijos, kurių reikia norint sukurti daugiau ir geresnių darbo vietų, iš esmės galimos tik užtikrinus, kad visi piliečiai įgytų bendruosius gebėjimus ir visą gyvenimą tobulintų savo įgūdžius ([1]). Mokantis visą gyvenimą ugdomas kūrybiškumas, remiamos inovacijos ir atsiranda galimybė visapusiškai dalyvauti ekonominiame ir socialiniame gyvenime.

Būtent todėl Taryba darbo programoje „Švietimas ir mokymas 2010“ nusistatė plataus užmojo tikslus. Savo ruožtu siekiant šių tikslų padedama įgyvendinti Lisabonos darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo gaires. Pasiekti šiuos tikslus galima tik nuolatinėmis ir ilgalaikėmis pastangomis. Pažanga neišvengiamai bus netolygi. Būtent siekdamos nustatyti padarytą pažangą ir nukreipti pastangas į tas sritis, kuriose dažniau susiduriama su sunkumais, Taryba ir Komisija kas dvejus metus rengia bendras ataskaitas.

Šiose trečiajai bendrajai ataskaitai skirtose pastabose ([2]) nurodoma didelė pažanga bei sunkumai, su kuriais susidurta vykdant švietimo ir mokymo reformas. Konkrečios pastangos turės būti dedamos toliau išvardytose srityse.

— Kvalifikacijos kėlimas. Socialinė ir ekonominė atskirtis labiausiai gresia žemos kvalifikacijos žmonėms. Nemažėjantis mokyklos nebaigusių jaunuolių skaičius, neaktyvus vyresnio amžiaus ir žemos kvalifikacijos darbuotojų mokymasis visą gyvenimą bei prasta migrantų kvalifikacija – daugeliui šalių rūpinčios problemos. Be to, žinių ekonomikos ateities darbo rinkose bus reikalaujama, kad mažėjančios darbo jėgos kvalifikacija būtų kaip niekad aukšta. Žema kvalifikacija taps kaip niekad didele problema.

([1]) Komisijos komunikatas „Siekiant bendrų lankstumo ir užimtumo garantijų principų: derinant lankstumo ir užimtumo garantijas kurti daugiau ir geresnių darbo vietų“, COM (2007) 359.

([2]) Ši ataskaita pirmiausia grindžiama nacionalinių ataskaitų ir veiklos analize atsižvelgiant į tam tikrus rodiklius bei gaires. Žr. 2 priedą ir SEC (2007) 1284 „Pažanga, padaryta siekiant Lisabonos tikslų švietimo ir mokymo srityje. 2007 m. rodikliai ir gairės“. Ji taip pat grindžiama atvirojo koordinavimo metodo taikymo švietimo ir mokymo srityje, visų pirma ES orientacinių priemonių naudojimo bei mokymosi grupėje, kuris padeda vykdyti reformas valstybėse narėse, rezultatais ir panašiais mainais pagal Kopenhagos bei Bolonijos procesus. Pirmąją bendrą ataskaitą žr. Tarybos dok. 6905/04 EDUC 43, antrąją – OL C 79, 2006 4 1, p. 1.

— Mokymosi visą gyvenimą strategijos. Daugelis šalių padarė pažangą rengdamos suvienodintas ir visa apimančias strategijas. Šiuo atžvilgiu akivaizdi pažanga padaryta priešmokyklinio ugdymo, kvalifikacijų sistemų, neformaliojo švietimo ir savišvietos įteisinimo srityse. Vis dėlto daug šalių vis dar neplėtoja naujoviškų mokymosi partneryščių ir neužtikrina kokybiško, veiksmingo ir teisingo švietimo bei mokymo tvaraus finansavimo ([1]), be to, panašu, kad investicijų augimas sulėtėjo. Ypatingas dėmesys taip pat turi būti skirtas visą gyvenimą trunkančiam profesiniam orientavimui. Veiksmingo reformų įgyvendinimo užtikrinimas – visiems svarbus uždavinys.

— Žinių trikampis – švietimas, moksliniai tyrimai ir inovacijos. Žinių trikampiui tenka vienas svarbiausių vaidmenų skatinant darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą. Todėl labai svarbu spartinti reformas, propaguoti aukštojo mokslo kompetenciją ir universitetų bei verslo partnerystes, užtikrinti, kad visi švietimo ir mokymo sektoriai visapusiškai atliktų savo vaidmenį skatinant kūrybiškumą ir inovacijas.

2. PAŽANGA PADARYTA DAUGELYJE SRIČIŲ

Europoje pažanga padaryta daugelyje sričių. Tai nereiškia, kad pažanga visur vienoda ar kad galima dėti mažiau pastangų. Didžiausias uždavinys išlieka paspartinti reformą. Daugelis šalių jau pradėjo ar rengiasi pradėti reformas toliau išvardytose srityse.

2.1. **Mokymosi visą gyvenimą strategijos ir kvalifikacijų sistemos**

Aiškios mokymosi visą gyvenimą strategijos ([2]), kuriose išdėstyti nacionaliniai politiniai prioritetai ir tai, kaip įvairūs sektoriai yra susiję tarpusavyje, jau parengtos daugumoje šalių ([3]).

Daugelyje šių strategijų pateikiama išsami mokymosi visą gyvenimą vizija, atsižvelgiama į visas švietimo ir mokymo rūšis bei lygius. Tačiau kai kuriose strategijose daugiausia dėmesio skiriama formaliojo švietimo ir mokymo sistemomis ar mokymosi visą gyvenimą proceso atskiriems etapams.

Yra ženklų, rodančių, kad stiprinama švietimo ir mokymo politikos informacinė bazė ([4]). Tai būtina norint užtikrinti bendrą sistemų nuoseklumą ir optimalų išteklių paskirstymą. Lanksčių mokymosi būdų ir perėjimui iš vienos sistemos dalies į kitą skatinimui skiriamas prioritetas kai kuriose šalyse taip pat stiprina nuoseklumą.

Kvalifikacijų sistemos ir neformaliojo švietimo bei savišvietos įteisinimas

Daugelyje šalių ([5]) plėtojamos su Europos kvalifikacijų sistema, skirta mokymuisi visą gyvenimą ([3]), susietos nacionalinės kvalifikacijų sistemos. Jas plėtojant vis daugiau dėmesio skiriama mokymosi rezultatams.

Kiek lėčiau diegiamos neformaliojo švietimo ir savišvietos įteisinimo sistemos ([3]). Šiuo metu svarbiausias uždavinys – baigti bandymus ir pereiti prie visapusiško šių įteisinimo sistemų taikymo nacionalinėse kvalifikacijų sistemose, be kita ko, žemos kvalifikacijos ir vyresnio amžiaus darbuotojams bei bedarbiams sudarant daugiau galimybių siekti aukštojo mokslo ir švietimo bei mokymo kvalifikacijų.

Portugalijoje 2000 m. įsteigtas Kompetencijų pripažinimo, įteisinimo ir sertifikavimo centrų tinklas. Šiuo metu įteisinimo procese dalyvauja apie 250 000 suaugusiųjų. Šiuose centruose vertinama ir įteisinama su konkrečiomis kvalifikacijomis susijusi kompetencija. Sertifikavimo procese dalyvauja egzaminuojanti išorės komisija, prireikus organizuojamas papildomas mokymas.

([1]) Komisijos komunikatas „Europos švietimo ir mokymo sistemų veiksmingumas ir teisingumas“, COM (2006) 481.
([2]) Taryba sutiko, kad valstybės narės iki 2006 m. turėtų parengtų nuoseklias ir išsamias mokymosi visą gyvenimą strategijas (2002 m. birželio mėn. Tarybos rezoliucija dėl mokymosi visą gyvenimą, 2004 m. bendra ataskaita ir 2005 m. pavasario Europos Vadovų Taryba).
([3]) Žr. 1 priedą.
([4]) BE, NL, DE, EE, EL, HU, UK, BG, CY, ES, IE ir TR savo strategijose tai nurodo kaip būtiną sąlygą. Taip pat žr. SEC (2007) 1098 „Labiau žiniomis grįstos švietimo ir mokymo politikos bei praktikos link“.
([5]) COM (2006) 479.

2.2. **Priešmokyklinis ugdymas**

Priešmokyklinio ugdymo svarba vis labiau pripažįstama visoje Europoje. Jo reikšmę didinant veiksmingumą ir teisingumą įrodo naujų metodų ir politinių priemonių taikymas. Taikomos įvairios priemonės, pavyzdžiui, tikslinamas mokymo turinys ([1]), tobulinami mokytojų gebėjimai ([2]), tam tikros priešmokyklinio ugdymo dalys paskelbiamos privalomomis ([3]), atliekamas kokybės įvertinimas ([4]) ir didinamos investicijos, pavyzdžiui, didinamas priešmokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų skaičius ([5]).

Daugelyje šalių sėkmingai vykdomi bandomieji projektai ir programos. Šiuo metu svarbiausias uždavinys – pereiti nuo bandomųjų veiksmų prie investicijomis (visų pirma investicijomis į kvalifikuotus darbuotojus) grindžiamo apibendrinto įgyvendinimo.

2000–2005 m. į švietimo sistemą įtrauktų keturmečių dalyvavimas 27 valstybių narių ES padidėjo maždaug 3 procentiniais punktais ir viršijo 85 % ([6]).

2.3. **Lisabonos darbotvarkėje aukštajam mokslui skiriama aiški vieta**

Aukštojo mokslo modernizavimas yra ypač svarbus tiek žinių trikampiui, tiek Lisabonos strategijai. Ir Europos, ir nacionaliniu lygiais vis daugiau dėmesio skiriama valdymo, finansavimo ir patrauklumo klausimams. Jais papildomos Bolonijos reformos.

Didžiulė pažanga padaryta didinant universitetų savarankiškumą. Jiems suteiktas didesnis finansinis savarankiškumas ir suformuoti nauji atskaitomybės mechanizmai. Išbandomi nauji bendradarbiavimo su suinteresuotaisiais subjektais būdai, visų pirma aukštojo mokslo įstaigų valdymo, taip pat mokymo programų rengimo ([7]) ir mokymosi rezultatų apibrėžimo srityse ([8]).

Aukštojo mokslo įstaigų grupė šiuo metu rengia universitetų modernizavimo geriausios praktikos pavyzdžių rinkinį, skirtą politinius sprendimus priimantiems asmenims ir plačiajai visuomenei.

2.4. **Švietimas ir mokymas platesniame ES politiniame kontekste**

Didžioji dauguma valstybių narių pagal Lisabonos procesą vykdomose 2005–2008 m. nacionalinėse reformų programose švietimo, mokymo ir gebėjimų tobulinimą laiko svarbiu siekiu. Tai rodo jų svarbų indėlį įgyvendinant integruotas ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gaires.

Didelė pažanga padaryta susiejant iš struktūrinių fondų finansuojamas veiklos programas ir darbo programos „Švietimas ir mokymas 2010“ prioritetus. Ši sąsaja ypač akivaizdi sprendžiant su sutartais rodikliais ir su bendrų siektinų standartų sritimis susijusius klausimus.

Nemenka pažanga padaryta ir plėtojant Europos orientacines priemones, kuriomis padedama įgyvendinti reformas. 2006 m. ir 2007 m. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė rekomendacijas dėl svarbiausių kompetencijų, judumo kokybės, aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo, ir jau susitarė dėl Europos kvalifikacijų sistemos.

Apskritai Komisija ir valstybės narės taip pat padarė didelę pažangą įgyvendindamos 2004–2006 m. kalbų mokymosi veiksmų plane nurodytus veiksmus ([9]).

([1]) DE, DK ir EL.
([2]) CZ.
([3]) CY, DK, EL ir PL.
([4]) ES, LT, HR ir NO.
([5]) AT, BE, NL, CY, DE, DK, EL, ES, HU, MT, NL, PL, SE, SK, UK, HR, IS ir NO.
([6]) Žr. 2 priedą.
([7]) CY.
([8]) BG, LU, SE ir TR.
([9]) Komisijos darbo dokumentas „Veiksmų plano „Kalbų mokymosi ir kalbų įvairovės skatinimas 2004–2006 m. įgyvendinimo ataskaita““ COM (2007) 554 galutinis/2.

3. SRITYS, KURIOSE PADARYTA NEPAKANKAMA PAŽANGA

3.1. Mokymasis visą gyvenimą

Svarbiausiu uždaviniu ir toliau lieka mokymosi visą gyvenimą strategijų įgyvendinimas. Tam reikia tvirto institucijų įsipareigojimo, veiklos koordinavimo ir partnerystės su visais suinteresuotaisiais subjektais. Dedant ilgalaikes pastangas, ketinimai gali tapti politinėmis priemonėmis, kurios savo ruožtu duotų rezultatų. Lemiamos reikšmės turi tinkamos informacijos sklaidos priemonės ir didesnės investicijos. Dar turi būti daug padaryta.

Atrodo, kad 2000–2003 m. didėjusios valstybės išlaidos švietimui 2004 m. nustojo augusios.

BVP procentine dalimi išreikštos visų ES šalių bendros valstybės išlaidos švietimui nuo 4,7 % 2000 m. išaugo iki 5,2 % 2003 m., tačiau 2004 m. sumažėjo iki 5,1 %. Šių išlaidų skirtumai įvairiose šalyse yra didžiuliai: pavyzdžiui, Rumunijoje – 3,3 % BVP, o Danijoje – 8,5 %. Privatus švietimo įstaigų finansavimas, išreikštas BVP procentine dalimi, nuo 2000 m. šiek tiek padidėjo, tačiau 2004 m. augimas sulėtėjo ([1]).

Nors nustatant nacionalinius tikslus buvo iš dalies atsižvelgta į ES bendrų siektinų standartų sritis, ne visos šalys nustatė tokius tikslus ([2]).

3.2. Pagrindiniai gebėjimai visiems

Didžiausios problemos yra susijusios su mokyklos nebaigiančiais asmenimis, aukštesniojo vidurinio išsilavinimo įgijimu ir pagrindinėmis kompetencijomis. Nuo 2000 m. šioje srityje padaryta nepakankama pažanga, kad iki 2010 m. būtų pasiekti ES bendri siektini standartai. Kai kuriose šalyse 2000–2006 m. padėtis netgi pablogėjo. Keliose šalyse 2006 m. mokyklos nebaigusių asmenų skaičius buvo itin didelis – daugiau kaip 20 %. Prastai skaitančių asmenų rezultatai ne pagerėjo, bet suprastėjo.

Pernelyg daug Europos jaunuolių iš švietimo sistemos pasitraukia taip ir neįgiję gebėjimų, kurių reikia norint sėkmingai dalyvauti žinių visuomenėje bei sklandžiai įsitraukti į darbo rinką ([3]). Jiems gresia socialinė atskirtis. Be to, jiems anksti užkertamas kelias mokytis visą gyvenimą.

Mokyklos nebaigiantys asmenys. 27 valstybių narių ES kas šeštas 18–24 m. jaunuolis (15,3 %) palieka mokyklą įgiję tik žemesnįjį vidurinį išsilavinimą ir nebedalyvauja jokiame tolesniame švietime ar mokyme. Norint iki 2010 m. pasiekti ES nustatytą 10 % bendrą siektiną standartą, būtina paspartinti pažangą.

Aukštesniojo vidurinio išsilavinimo srityje pažanga daroma lėtai, tačiau tolygiai. Pastaraisiais metais pažangos rezultatai pagerėjo, tačiau nepakankamai, kad iki 2010 m. būtų galima pasiekti nustatytą tikslą, kad ne mažiau kaip 85 % 22 m. amžiaus žmonių būtų įgiję ne mažesnį nei aukštesnįjį vidurinį išsilavinimą.

Nors ES nustatė bendrą siektiną tikslą iki 2010 m. 20 % sumažinti prastai skaitančių 15 metų amžiaus asmenų procentinę dalį ES, palyginti su 2000 m., ši dalis 2000–2006 m. faktiškai padidėjo ([1]).

Daugelyje šalių migrantų ir nepalankioje padėtyje esančių mažumų grupių atstovų rezultatai bendrų siektinų standartų srityse yra prastesni ([4]). Todėl jiems reikia skirti ypatingą dėmesį. Jų įtraukimas į priešmokyklinio ugdymo procesą pagerintų jų kalbos žinias ir padidintų jų galimybes sėkmingai mokytis toliau.

Reikia toliau aktyviau plėtoti iniciatyvas, susijusias su mokyklos nebaigimu ir nepalankia socialine bei ekonomine padėtimi. Prie to galėtų prisidėti užklasinė (pavyzdžiui, kultūrinė arba sporto) veikla, vietos partnerystės, aktyvesnis tėvų dalyvavimas, tėvų mokymosi poreikių tenkinimas bei mokinių ir mokytojų gerovės mokykloje gerinimas.

([1]) Žr. 2 priedą.
([2]) Žr. 1 priedą.
([3]) Komisijos komunikatas „Jaunimo visapusiško švietimo, užimtumo ir dalyvavimo visuomenės gyvenime skatinimas“. COM (2007) 498.
([4]) SEC (2007) 1284, p. 50, 75.

3.3. **Mokytojų rengimas ir mokymas**

Iš visų mokymo proceso aspektų didžiausios įtakos mokinių mokymosi rezultatams turi mokytojų rengimo kokybė ([1]).

Mokytojai ir instruktoriai susiduria su sunkumais, susijusiais su didėjančių klasių heterogeniškumu, naujų kompetencijų paklausa ir būtinybe skirti daug dėmesio kiekvieno mokinio asmeniniams mokymosi poreikiams. Naujos užduotys keliamos ir dėl didėjančio mokyklų savarankiškumo.

Didelę vyresnio amžiaus mokytojų grupę artimiausiu metu turės pakeisti jauni specialistai. Todėl reikėtų didinti šios profesijos patrauklumą.

Tačiau dabartinės mokytojų rengimo ir mokymo sistemos neretai neužtikrina tinkamo mokytojų parengimo. Ypač tai pasakytina apie tęstinį mokytojų mokymą ir profesinį tobulinimąsi. Mokytojams mokytis darbo vietoje privaloma vienuolikoje valstybių narių.

3.4. **Aukštasis mokslas – kompetencija, partnerystė ir finansavimas**

Šalys skiria daugiau dėmesio universitetų vaidmens mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje stiprinimui, o universitetų ir verslo partnerystės tampa vis dažnesniu reiškiniu. Tačiau daugelis šalių dar turi daug padaryti šioje srityje ([2]).

Taikant aukštojo mokslo įstaigų kompetencijos stiprinimo priemones daugiausia dėmesio turėtų būti skirta švietimui, moksliniams tyrimams ir žinių perdavimui. Šiuo metu mokymui skiriama mažiau dėmesio. Siūlomas steigti Europos technologijų ir inovacijų institutas ([3]) skatins pokyčius švietimo ir mokslinių tyrimų įstaigose, tapdamas švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sujungimo pavyzdžiu.

Vokietijos federacinė ir žemių vyriausybės pradėjo įgyvendinti kompetencijos iniciatyvą, pagal kurią 2006–2011 m. konkurso tvarka atrinktuose universitetuose vykdomiems aukščiausio lygio moksliniams tyrimams bus papildomai skirta 1,9 mlrd. EUR. Iniciatyvą sudaro trys veiksmų kryptys: antrosios ir trečiosios pakopos studijas siūlančios aukštosios mokyklos; universitetų mokslinių tyrimų ir ne universitetų mokslinių tyrimų bei įmonių veiklą siejančios grupės; nuoseklios geriausių mokslinius tyrimus vykdančių universitetų strategijos.

Svarbus uždavinys – toliau didinti investicijas, įskaitant investicijas iš privačių šaltinių. Tuo pat metu turi būti užtikrintos galimybės naudotis įvairiomis studijų ir mokslinių tyrimų programomis. Keletas vyriausybių įdiegė priemones privačioms investicijoms skatinti, pavyzdžiui, mokesčių lengvatas ([4]), viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystę ar rėmimo programas ([5]), o kai kurios įvedė ar padidino mokestį už mokslą ar registracijos mokesčius ([6]).

Valstybės išlaidos ES aukštojo mokslo įstaigoms, įskaitant švietimą ir mokslinius tyrimus, 2004 m. 27 valstybių narių ES sudarė 1,1 % BVP. Šios išlaidos įvairuoja nuo 0,6 % Maltoje iki 2,5 % Danijoje. Vis dėlto bendras išlaidų lygis yra gerokai mažesnis nei Jungtinėse Valstijose. Iš esmės taip yra todėl, kad Jungtinėse Valstijose privatus finansavimas yra daugiau nei septynis kartus didesnis. Išlaidos vienam aukštojoje mokykloje studijuojančiam asmeniui JAV yra daugiau nei dvigubai didesnės už ES vidurkį ([7]).

Nors didinant universitetų savarankiškumą ir atskaitomybę padaryta pažanga, yra nedaug duomenų apie tai, kad sprendžiant šią problemą būtų remiami universitetų darbuotojai ir vadovai.

3.5. **Suaugusiųjų mokymasis visą gyvenimą**

Siekiant ES bendrų tikslų, suaugusiųjų mokymasis visą gyvenimą nebėra toks aktualus. Reikia dėti daugiau pastangų didinant gyventojų gebėjimus bei siekiant darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų.

([1]) Komisijos komunikatas „Dėl mokytojų rengimo kokybės gerinimo“, COM (2007) 392.
([2]) Geros praktikos pavyzdžių galima rasti Šiaurės šalyse ir Jungtinėje Karalystėje.
([3]) COM (2006) 604 galutinis/2.
([4]) ES, SE, SI, SK ir TR.
([5]) AT, FR, HU, IE, LU, LV ir UK.
([6]) AT, DE, IE, NL, SI, UK ir HR.
([7]) SEC (2007) 1284, p. 67.

Siekiant nustatyto ES bendro standarto (12,5 %) iki 2005 m. buvo daroma nuosekli pažanga ([1]). Tačiau 2006 m. švietimo ir mokymo veikloje dalyvavo vidutiniškai 9,6 % 25–64 m. amžiaus europiečių, t. y. šiek tiek mažiau nei 2005 m. Bendri duomenys rodo didelį netolygumą: labiau išsilavinę suaugusieji yra daugiau nei šešis kartus labiau linkę mokytis visą gyvenimą nei žemos kvalifikacijos suaugusieji.

Neaktyvus vyresnio amžiaus ir žemos kvalifikacijos darbuotojų mokymasis visą gyvenimą ypač daug problemų kelia tais atvejais, kai bendras visų gyventojų dalyvavimo mastas yra menkas ([2]). Be to, žema kvalifikacija dažniausiai būdinga migrantams. Dėl demografinių ir darbo rinkos tendencijų didės aukštos kvalifikacijos darbuotojų poreikis ir mažės žemos kvalifikacijos darbuotojų galimybės. Bus būtina daugiau dėmesio skirti šių grupių mokymui.

3.6. **Profesinio rengimo ir mokymo patrauklumas, kokybė ir aktualumas**

Reikia toliau siekti didinti profesinio rengimo ir mokymo kokybę ir patrauklumą. Tai vienas iš svarbiausių Kopenhagos proceso prioritetų ([3]).

Kai kurios šalys įdiegė pažangias ir visapusiškas kokybės užtikrinimo sistemas ([4]), tuo tarpu kitos šiuo metu jas dar tik rengia ([5]).

Vis dažniau mokymosi programose ir kvalifikacijų aprašuose naudojami mokymosi rezultatais pagrįsti metodai didina profesinio rengimo ir mokymo reikšmę darbo rinkoje. Dar viena teigiama ypatybė – daugiau dėmesio vėl imta skirti gamybinei praktikai, mokyklų ir verslo bendradarbiavimui bei mokymuisi dirbant. Tačiau prognozuojant gebėjimų ir kvalifikacijų poreikius kol kas padaryta menka pažanga.

Profesinis rengimas ir mokymas kartais nukenčia dėl to, kad yra prastai susietas su kitomis švietimo sistemos dalimis. Profesinį rengimą ir mokymą galima pasitelkti siekiant švietimo ir mokymo sistemoje išlaikyti asmenis, kurie gali nebaigti mokyklos, tačiau kurių įgytas išsilavinimas užtikrina profesiniam rengimui ir mokymui būtinas pagrindines kompetencijas. Nors tam tikros valstybės narės ([6]) profesinį orientavimą visą gyvenimą laiko vienu svarbiausių politinių prioritetų, ypatingas dėmesys turi būti skirtas ir suaugusiųjų profesinio orientavimo gerinimui. Be to, reikia toliau daryti pažangą mažinant kliūtis perėjimui iš profesinio rengimo ir mokymo sistemos į aukštesnio lygmens ar aukštojo mokslo sistemą.

3.7. **Tarpvalstybinis judumas**

Padaryta didelė pažanga diegiant ir naudojant Europasą ([7]). Tačiau besimokančiųjų asmenų tarpvalstybinis judumas kol kas iš esmės įmanomas tik dėl ES programų. Daugelis nacionalinių priemonių yra susijusios su aukštuoju mokslu. Profesinio rengimo srityje judumo galimybės ypač menkos.

Liuksemburgo universitete judumas yra privalomas. Visi bakalauro studijų programos studentai dalį laiko privalo studijuoti užsienyje.

4. **TOLESNI VEIKSMAI**

4.1. **Mokymasis visą gyvenimą siekiant veiksmingumo ir teisingumo**

Mokymosi visą gyvenimą strategijų trūkumai, susiję su nepakankamu jų nuoseklumu ir visapusiškumu, kol kas nėra pašalinti. Šiuo metu svarbiausias uždavinys – jų įgyvendinimas. Daugeliu atvejų šis procesas tik prasidėjo. Strategijų patikimumas priklauso nuo jų sąsajų su politinėmis priemonėmis. Tai priklauso nuo valdžios institucijų gebėjimo tikslingai skirstyti išteklius. Tai taip pat priklauso nuo jų gebėjimo suburti nacionalines institucijas ir visų lygių suinteresuotuosius subjektus, sudarant mokymosi partnerystes.

([1]) Pažanga buvo ryški tik dėl keliose šalyse pakeistos tyrimų metodikos – dėl to buvo užregistruoti geresni nei yra rezultatai. Žr. 2 priedą.
([2]) SEC (2007) 1284, p. 81.
([3]) Tarybos išvados dėl glaudesnio europinio bendradarbiavimo profesinio švietimo ir mokymo srityje ateities prioritetų. 2006 m. spalio 30 d. Tarybos dokumentas 14474/06.
([4]) AT, DE, DK, FI, IE, SE ir NO.
([5]) BG, CZ, ES, FR, LU, MT ir SI.
([6]) FR ir IT.
([7]) 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 2241/2004/EB (OL L 390, 2004 12 31, p. 6).

Žinių bazės gerinimas

Reikia gilinti žinias apie švietimo ir mokymo politikos ekonominį bei socialinį poveikį ([1]). Plėtojant Europos ir nacionalinių mokslinių tyrimų bazę, susijusią su švietimo ir mokymo politika bei praktika, reikėtų remtis tiek veiksmingumo, tiek teisingumo siekiais.

Politinius sprendimus priimančių asmenų ir suinteresuotųjų subjektų mokymasis bendradarbiaujant ir keitimasis patirtimi – vienas iš svarbių pažangiosios patirties šaltinių, kurie turėtų būti remiami. Reikia toliau stebėti, kaip plėtojamos ir įgyvendinamos mokymosi visą gyvenimą strategijos, ir 2010 m. bendroje ataskaitoje pateikti pažangos įvertinimą.

Tvarus finansavimas

Finansavimo dydis, veiksmingumas ir tvarumas išlieka lemiami veiksniai. Daug šalių išbando naujas priemones ir privačioms investicijoms skirtas paskatas; pastangos nukreipiamos, pavyzdžiui, į fizinius asmenis, namų ūkius ir darbdavius. Šias pastangas reikia toliau stiprinti.

Gebėjimų tobulinimas

Didesnės investicijos į ankstyvąjį ugdymą užtikrina geriausius veiksmingumo ir teisingumo rezultatus ([2]). Anksti įgytos pagrindinės kompetencijos – veiksmingas tolesniam mokymuisi būtinų pagrindų formavimo, geresnių rezultatų užtikrinimo ir bendro gebėjimų tobulinimo būdas. Taip bus palengvintas įsitraukimas į darbo rinką ir įgyjama pakankamai gebėjimų.

Inžinierių ir gamtos bei tiksliųjų mokslų absolventų poreikis yra nuolatinis. Todėl dėmesys ir toliau turi būti skiriamas asmenų skatinimui rinktis mokslo ir techninių dalykų studijas.

Tačiau reikėtų gerinti profesinio rengimo ir mokymo įvaizdį bei reputaciją ir didinti jo patrauklumą. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas patekimui į pirminio profesinio rengimo ir mokymo sistemą, judumui ir grįžimui į švietimo sistemą, reikėtų toliau plėtoti lanksčias modulines sistemas. Integruotos profesinio orientavimo visą gyvenimą sistemos turėtų būti prieinamos visiems piliečiams. Ypatingą dėmesį reikia skirti suaugusiųjų mokymuisi.

Su nepalankia socialine ir ekonomine padėtimi susijusių problemų sprendimas

Švietimas ir mokymas gali padėti išspręsti su nepalankia socialine ir ekonomine padėtimi susijusias problemas. Tačiau jie taip pat gali įtvirtinti šias problemas. Dėl švietimo ir mokymo sistemų trūkumų patiriamos didžiulės išlaidos, kurios dažnai yra nematomos, tačiau jos egzistuoja. Todėl ir toliau pirmenybė turėtų būti teikiama lygių galimybių siekti mokslo ir dalyvauti švietimo sistemoje užtikrinimui bei vienodų sąlygų ir teisingų rezultatų užtikrinimui.

Migrantų potencialo panaudojimas

Dėl įvairėjančios Europos visuomenės kyla papildomų problemų įgyvendinant švietimo ir mokymo sistemas. Migrantų mokymosi rezultatai, dalyvavimas ir pasiekimai paprastai yra menkesni už vidutinius. Tai iš dalies paaiškinama tokiais veiksniais, kaip socialinė ir ekonominė aplinka bei kalbos mokėjimas, tačiau taip pat yra įrodymų, kad įgyvendinant švietimo ir mokymo politiką bei sistemas šios problemos nesprendžiamos ir pati švietimo ir mokymo politika bei sistemos gali prisidėti prie šių problemų aštrinimo ([3]). Šiai padėčiai turi būti skirtas ypatingas dėmesys, kad būtų skatinama migrantų ekonominė ir socialinė įtrauktis bei kultūrų dialogas.

Aukštos kokybės mokymas

Reikia gerinti profesinį mokytojų pasirengimą ir tolesnį tobulinimąsi. Tai pagerintų švietimo ir mokymo rezultatus. Labai svarbu įtraukti mokytojus ir instruktorius į inovacijų diegimo bei reformų procesą. Komisija ne tik nustatė uždavinius ([4]), bet ir vykdo viešąsias konsultacijas mokyklų klausimais ([5]). Darbo programoje sudarytos visos sąlygos nustatytiems uždaviniams spręsti.

([1]) ř. SEC (2007) 1098.
([2]) COM (2006) 481, p. 5.
([3]) SEC (2007) 1284, p. 51.
([4]) Komisijos komunikatas „Dėl mokytojų rengimo kokybės gerinimo“, COM (2007) 392.
([5]) SEC (2007) 1009 „XXI a. mokyklos“.

4.2. **Inovacijos ir kūrybiškumas. Švietimas – viena svarbiausių žinių trikampio dalių**

Švietimas yra esminė žinių trikampio dalis ir lemiamas darbo vietų kūrimo bei ekonomikos augimo veiksnys. Pačiame žinių trikampio centre – universitetai. Tai gyvybiškai svarbūs kompetencijos centrai, kuriuose mokoma, atliekami moksliniai tyrimai, perduodamos žinios. Reikia dėti kur kas daugiau pastangų, kad aukštosios mokyklos ir verslas galėtų bendradarbiauti pasitelkdami partnerystę.

Norint užtikrinti mokslinių tyrimų vykdymą ir inovacijų diegimą, reikia plėsti gyventojų gebėjimų bazę. Visose švietimo ir mokymo sistemose ir lygmenyse reikia plėtoti kompetenciją ir pagrindines kompetencijas, pirmiausia susijusias su verslumu, kūrybiškumu ir mokymusi mokytis. Sudarant palankesnes sąlygas inovacijų diegimui svarbų vaidmenį atlieka ir vidurinės, ir profesinio rengimo bei mokymo mokyklos. Pavyzdžiui, aukštos kokybės profesinis rengimas ir mokymas gali prisidėti prie inovacijų diegimo darbo vietoje.

4.3. **Geresnis valdymas: optimalus programos „Švietimas ir mokymas 2010“ rezultatų panaudojimas**

Darbo programos duoda rezultatų ir Europos, ir nacionaliniu lygiu. Europos orientacinių priemonių plėtojimas, grupių veikla ir mokymasis bendradarbiaujant padeda gauti informacijos ir remti šalių reformas. Daugelio valstybių narių Lisabonos nacionalinėse reformų programose pabrėžiami švietimo ir mokymo uždaviniai bei žmogiškųjų išteklių vystymasis. Reikėtų toliau didinti švietimo ir mokymo srityje taikomo atvirojo koordinavimo metodo veiksmingumą, jo poveikį ir politinę reikšmę. Ypatingas dėmesys nacionaliniu ir Europos lygiu turėtų būt skiriamas šiems aspektams:

— bendrai švietimo ir mokymo politikai atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą ir nustatant strateginius visą sistemą apimančius prioritetus;

— sąsajų su atitinkamomis politikos sritimis (pavyzdžiui, inovacijų, užimtumo ir socialine politika, įmonių, mokslinių tyrimų ir struktūriniu finansavimu) gerinimui;

— aukštojo mokslo, profesinio rengimo ir mokymo bei suaugusiųjų mokymosi politikos plėtojimo įtraukimui į bendrą darbo programą;

— Lisabonos integruotų gairių ir darbo programos „Švietimas ir mokymas 2010“ įgyvendinimo ir plėtojimo ryšių stiprinimui bei mokymosi visą gyvenimą aiškesniam akcentavimui Lisabonos strategijoje;

— savanoriškam pokyčių atskirose šalyse tarpusavio stebėjimui pasitelkiant mokymąsi bendradarbiaujant ar atliekant tarpusavio vertinimą;

— užtikrinimui, kad mokymosi bendradarbiaujant rezultatai pasiektų ministrus ir kitus politinius sprendimus priimančius asmenis;

— aktyvesniam pilietinės visuomenės dalyvavimui;

— tolesniam rodiklių ir bendrų siektinų standartų plėtojimui atsižvelgiant į 2007 m. gegužės mėn. Tarybos išvadas;

— optimaliam Bendrijos fondų ir programų (visų pirma 2007–2013 m. mokymosi visą gyvenimą programos ir ES sanglaudos politikos priemonių) naudojimui ir įgyvendinimui.

Siekiant užtikrinti, kad formuojant nacionalinę politiką būtų visapusiškai atsižvelgta į darbo programoje „Švietimas ir mokymas 2010“ nustatytus prioritetus, reikėtų vykdyti 2006 m. bendroje ataskaitoje nustatytus konkrečius veiksmus.

Reikėtų įdiegti darbo programos „Švietimas ir mokymas 2010“ ir mokymosi visą gyvenimą strategijų įgyvendinimo mechanizmus. Asmenys, atsakingi už platesnę socialinę ir ekonominę politiką, visų pirma Lisabonos reformas ir nacionalines socialinės įtraukties strategijas, turėtų glaudžiai koordinuoti savo veiklą.

Reikėtų toliau plėtoti nacionalinius tikslus ir rodiklius. Juos plėtojant reikėtų atsižvelgti į Europos tikslus ir bendrus siektinus standartus. Tiek politika, tiek praktika turėtų būti planuojamos remiantis žiniomis ir vertinimu. Rengiant nacionalines reformas galima vadovautis Europos lygiu sutartais bendraisiais principais, gairėmis ir rekomendacijomis.

4.4. **Pasirengimas laikotarpiui po 2010 m.**

Darbo programoje „Švietimas ir mokymas 2010“ numatyta praktinė parama valstybėms narėms, reformuojančioms savo švietimo ir mokymo sistemas. Nuo programos pradžios 2002 m. padaryta didelė pažanga. Tačiau tam, kad švietimo ir mokymo reformos duotų rezultatų, reikia laiko. Dar neišspręstos pagrindinės problemos, kyla ir naujų uždavinių. Šį darbą, įskaitant bendradarbiavimą vykdant Bolonijos ir Kopenhagos procesus, po 2010 m. reikia ne tik tęsti, bet ir dar labiau sustiprinti. Todėl jau dabar reikėtų pradėti svarstyti galimybes atnaujinti Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginius principus. Atsižvelgiant į lemiamą švietimo ir mokymo vaidmenį įgyvendinant Darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo strategiją, tai turėtų būti glaudžiai susieta su tolesne Lisabonos proceso raida.

1 PRIEDAS

Šalių padėtis atsižvelgiant į aiškios mokymosi visą gyvenimą strategijos, kvalifikacijų sistemos, neformaliojo švietimo ir savišvietos įteisinimo sistemas bei nacionalinių tikslų bendrų siektinų standartų srityse priėmimą

Y = Šalis turi parengusi strategiją, sistemą, įteisinimo sistemą ar nacionalinius tikslus

D = Šalis rengia strategiją, sistemą ar įteisinimo sistemą

N = Šalis neturi parengusi sistemos, įteisinimo sistemos ar nacionalinių tikslų

P = Šalis turi parengusi mokymosi visą gyvenimą politiką, tačiau neturi aiškios strategijos

Šalys	Aiškios nacionalinės mokymosi visą gyvenimą strategijos	Nacionalinės kvalifikacijų sistemos	Neformaliojo švietimo ir savišvietos įteisinimo sistema	Nacionaliniai tikslai, nustatyti visose ar kai kuriose ES bendrų siektinų standartų srityse
AT	Y	D	D	N
BE fr	Y	D	Y	Y
BE nl	Y	D	Y	Y
BG	D	D	D	N
CY	Y	N	D	Y
CZ	Y	D	D	N
DE	Y	D	N	N
DK	Y	D	Y	Y
EE	Y	D	D	Y
EL	Y	N	D	Y
ES	Y	D	D	Y
FI	Y	D	Y	Y
FR	P	Y	Y	Y
HR	Y	D	N	Y
HU	Y	D	N	Y
IE	D	Y	Y	Y
IS	P	N	D	N
IT	P	D	D	N
LI	P	N	N	N
LT	Y	D	D	Y
LU	P	D	D	N
LV	Y	D	D	Y
MT	D	Y	N	Y
NL	P	D	Y	Y
NO	Y	N	Y	N

Šalys	Aiškios nacionalinės mokymosi visą gyvenimą strategijos	Nacionalinės kvalifikacijų sistemos	Neformaliojo švietimo ir savišvietos įteisinimo sistema	Nacionaliniai tikslai, nustatyti visose ar kai kuriose ES bendrų siektinų standartų srityse
PL	D	D	D	Y
PT	P	D	Y	Y
RO	D	D	D	Y
SE	Y	N	D	N
SI	D	D	Y	Y
SK	Y	D	D	Y
TR	D	D	N	N
UK	Y	Y	D	Y

2 PRIEDAS

(STATISTINIS PRIEDAS)

PAŽANGA PAGAL VIDUTINIŲ EUROPINIŲ REZULTATŲ (*BENDRI SIEKTINI STANDARTAI*) PENKIS ORIENTACINIUS LYGIUS IR KITUS SVARBIAUSIUS ŠVIETIMO IR MOKYMO RODIKLIUS

Remiantis Komisijos tarnybų darbo dokumentu – Pažanga siekiant Lisabonos tikslų švietimo ir mokymo srityje – rodikliai ir bendri siektini standartai – SEC (2007) 1284

Šalių kodai

ES	**Europos Sąjunga**
BE	Belgija
BG	Bulgarija
CZ	Čekija
DK	Danija
DE	Vokietija
EE	Estija
EL	Graikija
ES	Ispanija
FR	Prancūzija
IE	Airija
IT	Italija
CY	Kipras
LV	Latvija
LT	Lietuva
LU	Liuksemburgas
HU	Vengrija
MT	Malta
NL	Nyderlandai
AT	Austrija
PL	Lenkija
PT	Portugalija
RO	Rumunija
SI	Slovėnija
SK	Slovakija
FI	Suomija
SE	Švedija
UK	Jungtinė Karalystė
EEE	**Europos ekonominė erdvė**
IS	Islandija
LI	Lichtenšteinas
NO	Norvegija
	Šalys kandidatės
HR	Kroatija
TR	Turkija
	Kitos
JP	Japonija
US/USA	Jungtinės Amerikos Valstijos

PAŽANGOS, PADARYTOS PENKIOSE BENDRŲ SIEKTINŲ STANDARTŲ SRITYSE, APŽVALGA

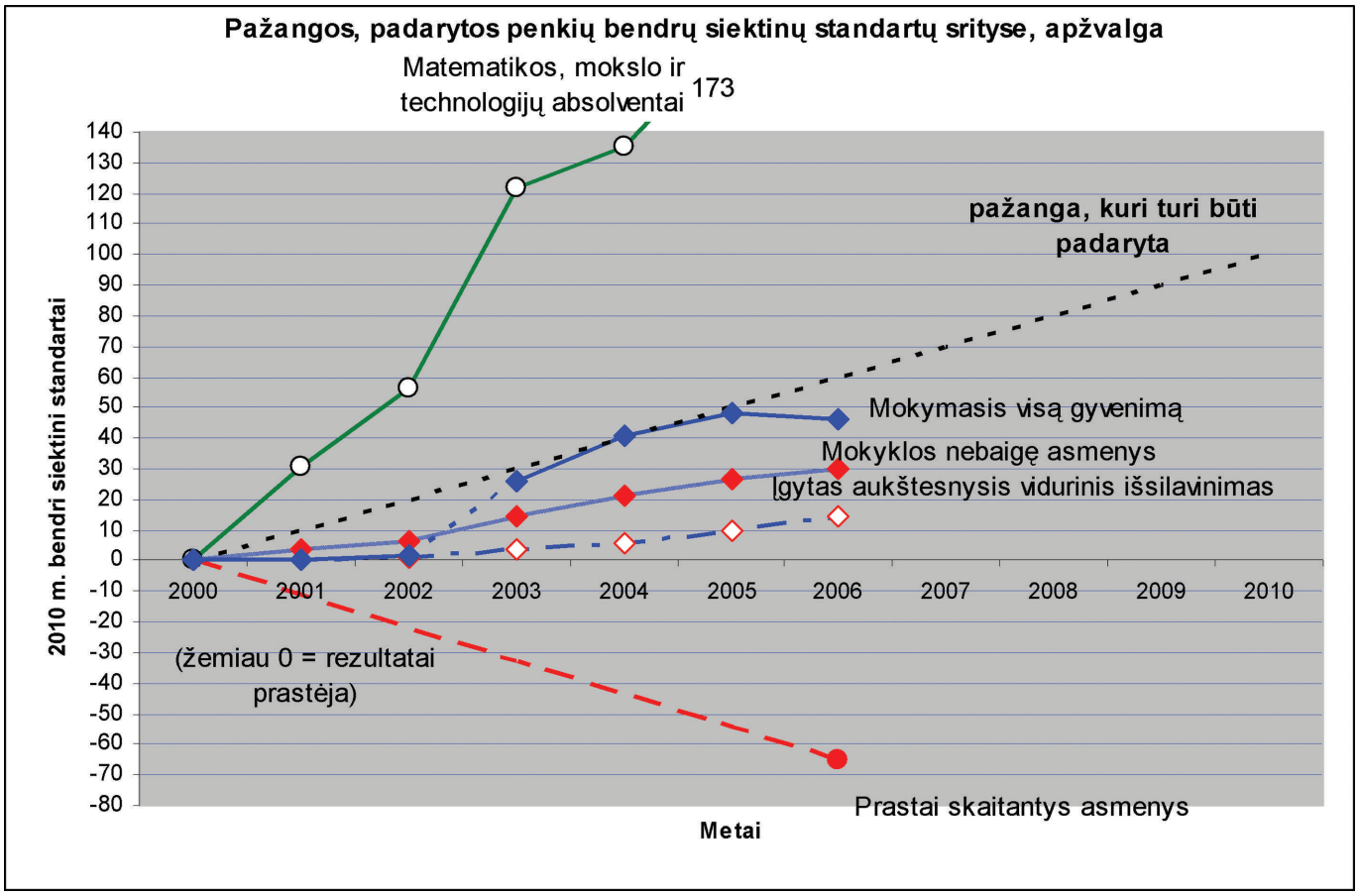

Svarbiausi rezultatai:

— Matematikos, mokslų ir technologijų absolventų skaičius viršys bendrą siektiną standartą; reikiama pažanga jau buvo padaryta 2000–2003 m.

— Šiokia tokia pažanga padaryta mokymosi visą gyvenimą srityje. Tačiau daugeliu atvejų taip atsitiko dėl keliose šalyse pakeistos tyrimų metodikos, kurią taikant buvo nustatyti aukštesni formalaus dalyvavimo rodikliai ir užregistruoti geresni nei yra pažangos rezultatai.

— Padėtis, susijusi su mokyklos nebaigusių asmenų skaičiaus mažinimu, nuolat gerėja, tačiau reikia spartesnės pažangos, kad būtų pasiektas bendras standartas.

— Aukštesniojo vidurinio išsilavinimo srityje padaryta tik nedidelė pažanga.

— Prastai skaitančių asmenų rezultatai nuo 2000 m. ne pagerėjo, bet suprastėjo, palyginti su siektinu bendru standartu.

Metodinės pastabos: Grafike 2000 m. laikomi pradiniu tašku (0 balų), o 2010 m. bendras siektinas standartas laikomas 100 balų. Kiekvienais metais pasiekti rezultatai vertinami pagal 2010 m. bendrą siektiną standartą. Įstrižinė linija rodo, kokia pažanga turi būti padaryta, t. y. kasmet turėtų būti daroma 10 % pažanga, kad būtų pasiektas bendras standartas. Jei pažangos rezultatai nepasiekia šios įstrižinės linijos, vadinasi, daroma nepakankama pažanga. Mokymosi visą gyvenimą srities duomenys buvo suskaidyti ir nenuoseklūs, kadangi 2002–2003 m. kai kurios šalys patikslino savo duomenų rinkimo metodus. Taikant naujus metodus buvo gauti geresni 2003 m. rezultatai, todėl 2002–2003 m. buvo užregistruoti geresni nei yra pažangos rezultatai. Todėl 2002–2003 m. duomenų apie mokymąsi visą gyvenimą linija yra punktyrinė. Nurodomi tik dviejų metų (2000 m. ir 2006 m.) duomenys apie prastai skaitančių asmenų skaičių (PISA tyrimo duomenys), gauti palyginus 19 šalių (palyginti 2003 m. rezultatai, gauti palyginus tik 16 šalių).

PAŽANGOS, PADARYTOS PENKIOSE BENDRŲ SIEKTINŲ STANDARTŲ SRITYSE, APŽVALGA

3 vidutinės mokyklos lygių srityje siektinų bendrų standartų apžvalga

Padėtis (naujausi duomenys) ir pažanga, padaryta nuo 2000 m.	Prastai skaitančių asmenų skaičius (OECD/PISA) (15 metų amžiaus asmenys, %)	Mokyklos nebaigusių asmenų skaičius (Eurostatas/darbo jėgos tyrimas) (18–24 amžiaus asmenys, %)	Aukštesnysis vidurinis išsilavinimas (Eurostatas/darbo jėgos tyrimas) (20–24 amžiaus asmenys, %)
ES vidurkis 2006 m.	24,1	15,3	77,8
ES vidurkis 2000 m.	21,3	17,6	76,6
Šaltinis:	OECD (PISA)	Eurostatas (darbo jėgos tyrimas)	Eurostatas (darbo jėgos tyrimas)
Belgija	**0**	**0**	**0**
Bulgarija	-	+	++
Čekija	-	**0**	**0**
Danija	++	+	++
Vokietija	++	+	-
Estija	/	+	++
Airija	**0**	++	++
Graikija	-	+	++
Ispanija	-	-	-
Prancūzija	-	+	**0**
Italija	-	++	++
Kipras	**:** (*)	++	++
Latvija	++	+	++
Lietuva	/	++	++
Liuksemburgas	**0**	-	-
Vengrija	++	+	**0**
Malta	**:**	++	++
Nyderlandai	-	++	++
Austrija	-	+	**0**
Lenkija	++	+	++

Padėtis (naujausi duomenys) ir pažanga, padaryta nuo 2000 m.	Prastai skaitančių asmenų skaičius (OECD/PISA) (15 metų amžiaus asmenys, %)	Mokyklos nebaigusių asmenų skaičius (Eurostatas/darbo jėgos tyrimas) (18–24 amžiaus asmenys, %)	Aukštesnysis vidurinis išsilavinimas (Eurostatas/darbo jėgos tyrimas) (20–24 amžiaus asmenys, %)
Portugalija	++	+	++
Rumunija	-	++	+
Slovėnija	/	(++)	++
Slovakija	-	-	-
Suomija	++	+	-
Švedija	-	-	+
Jungtinė Karalystė	/	++	+
Kroatija	:	++	++
Turkija	++	++	++
Islandija	-	+	++
Norvegija	-	++	-

Naujausi rezultatai (naujausi duomenys)

Tamsiai žalia	Viršija ES vidurkį
Šviesiai ružava	Nesiekia ES vidurkio
Balta	Nėra duomenų

Palyginti su 2000 m.

++ išaugo ir viršijo ES vidurkį

+ išaugo, tačiau neviršijo ES vidurkio

0 mažesnis nei 1 % rodiklio vertės pokytis, o prastai skaitančių asmenų atveju — nedidelė akivaizdaus pokyčio tikimybė.

- prastėja

() rezultatų negalima palyginti arba jie yra nepatikimi

: Nėra duomenų

/ Nėra chronologinės sekos

Palyginti 2003–2006 m. LU, NL, SK ir TR duomenys apie prastai skaitančių asmenų skaičių. Išsamesnė informacija pateikiama lentelių, kuriose pateikiami atskiri bendri siektini kriterijai, pastabose

(*) CY neturėjo galimybės dalyvauti, kadangi dėl šio klausimo nesutarė OECD valstybės narės.

PAGRINDINĖS KOMPETENCIJOS

Mokinių, kurių mokėjimas skaityti yra 1 lygio arba žemesnis, procentinė dalis (vertinant pagal PISA mokėjimo skaityti skalę) 2000–2006 m.

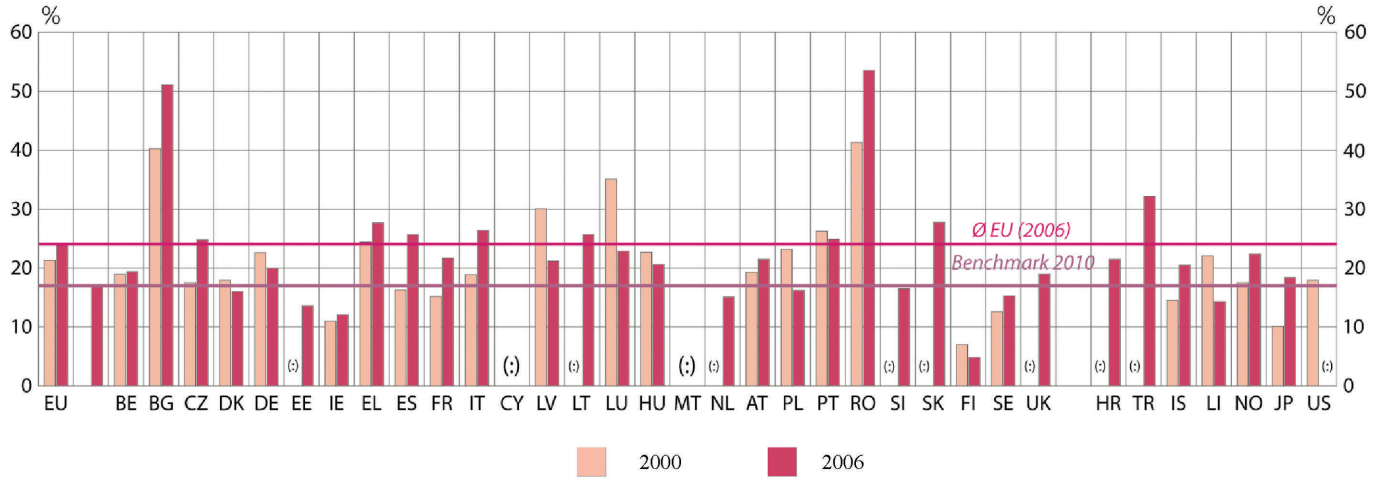

Prastai skaitantys asmenys (%)	Iš viso		Mergaitės	Berniukai
	2000	2006	2006	2006
ES-27	21,3	24,1	17	30,4
Belgija	19,0	19,4	13,3	24,9
Bulgarija	40,3	51,1	40,4	60,9
Čekija	17,5	24,8	16,9	30,8
Danija	17,9	16,0	11,4	20,7
Vokietija	22,6	20,0	14,2	25,5
Estija	:	13,6	7,0	19,9
Airija	11,0	12,1	7,7	16,6
Graikija	24,4	27,7	16,2	38,6
Ispanija	16,3	25,7	18,9	32,3
Prancūzija	15,2	21,7	16,5	27,3
Italija	18,9	26,4	19,9	33,0
Kipras	:	:	:	:
Latvija	30,1	21,2	12,8	30,1
Lietuva	:	25,7	16,6	34,5

Prastai skaitantys asmenys (%)	Iš viso		Mergaitės	Berniukai
	2000	2006	2006	2006
Liuksemburgas	(35,1)	22,9	17,4	28,2
Vengrija	22,7	20,6	13,2	27,3
Malta	:	:	:	:
Nyderlandai	(9,5)	15,1	11,6	18,5
Austrija	19,3	21,5	15,4	27,4
Lenkija	23,2	16,2	10,2	22,4
Portugalija	26,3	24,9	19,6	30,7
Rumunija	41,3	53,5	43,5	63,5
Slovėnija	:	16,5	7,9	25,2
Slovakija	:	27,8	20,1	35,0
Suomija	7,0	4,8	1,6	8,1
Švedija	12,6	15,3	9,6	20,7
Jungtinė Karalystė	(12,8)	19,0	14,1	24,0
Kroatija	:	21,5	12,6	30,5
Turkija	:	32,2	21,5	41,0
Islandija	14,5	20,5	12,5	28,3
Lichtenšteinas	22,1	14,3	11,1	18,0
Norvegija	17,5	22,4	14,9	29,4
Japonija	10,1	18,4	13,3	23,5
JAV	17,9	:	:	:

Šaltinis: OECD (PISA)

2000 m. prastai skaitančių penkiolikmečių skaičius ES sudarė 21,3 % (pateikti tik 18 valstybių narių duomenys). Atsižvelgiant į bendrą siektiną standartą, ši dalis iki 2010 m. turėtų būti sumažinta penktadaliu (ir sudaryti 17,0 %). Nors kai kuriose valstybėse narėse (pirmiausia Vokietijoje, Lenkijoje ir Latvijoje) ši dalis sumažėjo, daugelyje valstybių narių ji padidėjo, o rezultatai ES lygiu pablogėjo (2006 m.: 24,1 %).

Papildomos pastabos:

ES duomenys: svertinis vidurkis, grindžiamas į mokyklas priimtų mokinių skaičiumi ir 19 šalių duomenimis (LU, NL ir UK nepateikė 2000 m. duomenų, todėl jų duomenys pateikti skliaustuose ir nėra įtraukti į skaičiavimus).

MT negalėjo dalyvauti PISA tyrime.

CY neturėjo galimybės dalyvauti, kadangi dėl šio klausimo nesutarė OECD valstybės narės.

MOKYKLOS NEBAIGĘ ASMENYS

18–24 metų amžiaus asmenų, turinčių tik žemesnįjį vidurinį išsilavinimą ir nedalyvaujančių profesinio rengimo bei mokymo programoje, dalis 2000–2006 m.

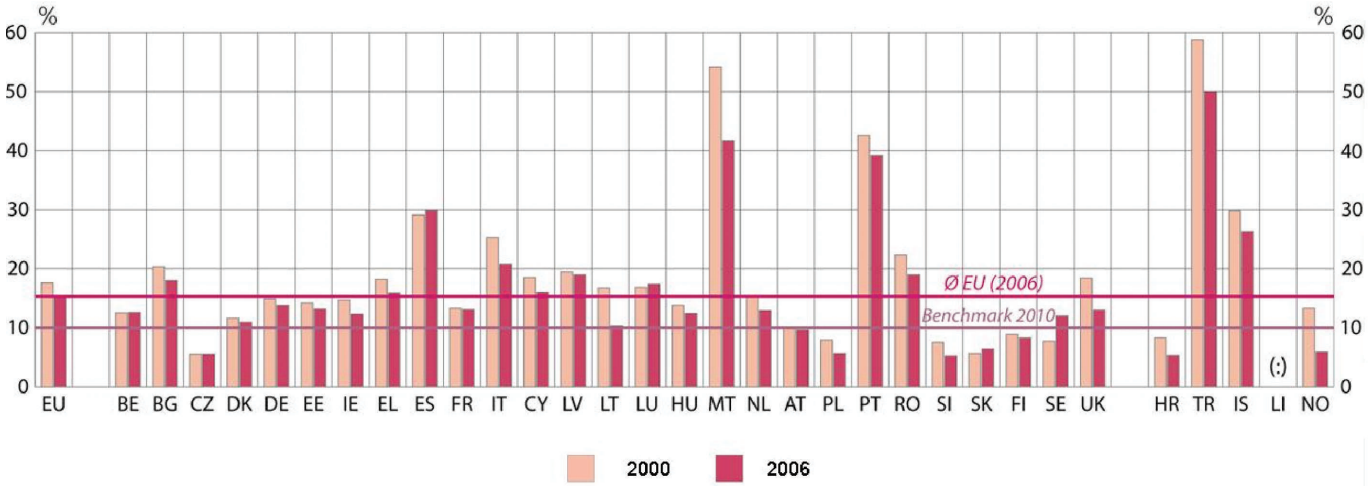

Mokyklos nebaigę asmenys (%)	Iš viso		Moterys	Vyrai
	2000	2006	2006	2006
ES-27	17,6	15,3	13,2	17,5
Belgija	12,5	12,6	10,2	14,9
Bulgarija	20,3	18,0	17,9	18,2
Čekija	5,5	5,5	5,4	5,7
Danija	11,6	10,9	9,1	12,8
Vokietija	14,9	13,8	13,6	13,9
Estija	14,2	13,2	10,7 (u)	19,6 (u)
Airija	14,7	12,3	9,0	15,6
Graikija	18,2	15,9	11,0	20,7
Ispanija	29,1	29,9	23,8	35,8
Prancūzija	13,3	13,1	11,2	15,1
Italija	25,3	20,8	17,3	24,3
Kipras	18,5	16,0	9,2	23,5
Latvija	19,5	19,0 (p)	16,1 (p)	21,6 (p)

Mokyklos nebaigę asmenys (%)	Iš viso		Moterys	Vyrai
	2000	2006	2006	2006
Lietuva	16,7	10,3	7,0 (u)	13,3 (u)
Liuksemburgas	16,8	17,4	14,0	20,9
Vengrija	13,8	12,4	10,7	14,0
Malta	54,2	41,7	38,8	44,6
Nyderlandai	15,5	12,9	10,7	15,1
Austrija	10,2	9,6	9,8	9,3
Lenkija	7,9	5,6	3,8	7,2
Portugalija	42,6	39,2 (p)	31,8 (p)	46,4 (p)
Rumunija	22,3	19,0	18,9	19,1
Slovėnija	7,5	5,2 (u)	3,3 (u)	6,9 (u)
Slovakija	5,6	6,4	5,5	7,3
Suomija	8,9	8,3 (p)	6,4 (p)	10,4 (p)
Švedija	7,7	12,0	10,7	13,3
Jungtinė Karalystė	18,4	13,0	11,4	14,6
Kroatija	8,3	5,3 (u)	5,3 (u)	5,3 (u)
Turkija	58,8	50,0	42,7	56,6
Islandija	29,8	26,3 (p)	22,0 (p)	30,5 (p)
Lichtenšteinas	:	:	:	:
Norvegija	13,3	5,9	4,3	7,4

Šaltinis: Eurostatas (pavasarį atlikto darbo jėgos tyrimo duomenys)

(u) Nepatikimi arba netikslūs duomenys

(p) negalutiniai duomenys

2006 m. 27 valstybių narių ES apie 15 % 18–24 metų amžiaus asmenų buvo mokyklos nebaigę asmenys. Pastaraisiais metais tokių asmenų skaičius buvo nuolat mažinamas, tačiau būtina spartesnė pažanga, kad 2010 m. būtų galima pasiekti 10 % ES bendrą siektiną standartą. Nepaisant to, keliose valstybėse narėse, pirmiausia Šiaurės šalyse ir daugelyje naujųjų valstybių narių ši dalis jau yra mažesnė nei 10 %.

Papildomos pastabos:

BG, PL ir SI: pateikė ne 2000 m., o 2001 m. rezultatus,

CZ, IE, LV, SK ir HR pateikė ne 2000 m., o 2002 m. rezultatus;

CY: Egzistuoja tam tikri konkretūs nacionaliniai veiksniai, kurie turi įtakos duomenų palyginamumui tarptautiniu lygiu, pavyzdžiui, didelis užsienyje studijuojančių kipriečių skaičius. Todėl CY rezultatai yra prastesni nei yra iš tikrųjų.

EE: pateikti ne 2006 m., o 2005 m. duomenys apie moteris.

JAUNIMO ĮGYTAS AUKŠTESNYSIS VIDURINIS IŠSILAVINIMAS

20–24 metų amžiaus asmenų, įgijusį bent aukštesnįjį vidurinį išsilavinimą, procentinė dalis 2000–2006 m.

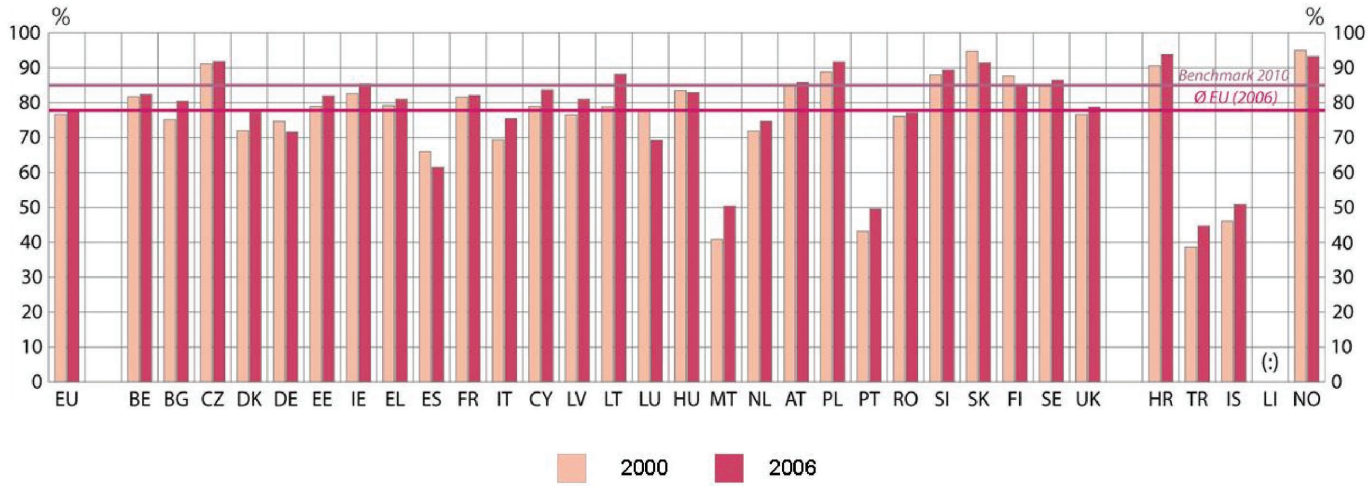

Aukštesnysis vidurinis išsilavinimas	Iš viso		Moterys	Vyrai
	2000	2006	2006	2006
ES-27	76,6	77,8	80,7	74,8
Belgija	81,7	82,4	85,6	79,1
Bulgarija	75,2	80,5 (p)	81,1 (p)	80,0 (p)
Čekija	91,2	91,8	92,4	91,1
Danija	72,0	77,4	81,5	73,4
Vokietija	74,7	71,6	73,5	69,8
Estija	79,0	82,0	89,8	74,1
Airija	82,6	85,4	89,1	81,8
Graikija	79,2	81,0 (p)	86,6 (p)	75,5 (p)
Ispanija	66,0	61,6	69,0	54,6
Prancūzija	81,6	82,1	84,3	80,0
Italija	69,4	75,5 (p)	79,4 (p)	71,7 (p)
Kipras	79,0	83,7 (p)	90,7 (p)	76,1 (p)
Latvija	76,5	81,0	86,2	75,9
Lietuva	78,9	88,2	91,2	85,3

Aukštesnysis vidurinis išsilavinimas	Iš viso		Moterys	Vyrai
	2000	2006	2006	2006
Liuksemburgas	77,5	69,3	74,5	64,0
Vengrija	83,5	82,9	84,7	81,2
Malta	40,9	50,4 (p)	52,8 (p)	48,1 (p)
Nyderlandai	71,9	74,7	79,6	69,9
Austrija	85,1	85,8	86,7	84,9
Lenkija	88,8	91,7	93,8	89,6
Portugalija	43,2	49,6	58,6	40,8
Rumunija	76,1	77,2 (p)	77,8 (p)	76,6 (p)
Slovėnija	88,0	89,4	91,4	87,7
Slovakija	94,8	91,5	91,7	91,2
Suomija	87,7	84,7 (p)	87,0 (p)	82,3 (p)
Švedija	85,2	86,5	88,6	84,5
Jungtinė Karalystė	76,6	78,8	80,3	77,3
Kroatija	90,6	93,8	94,9	92,8
Turkija	38,6	44,7	51,7	38,9
Islandija	46,1	50,8 (p)	57,7 (p)	44,5 (p)
Lichtenšteinas	:	:	:	:
Norvegija	95,0	93,3 (p)	95,4 (p)	91,2 (p)

Šaltinis: Eurostatas (darbo jėgos tyrimas)

(p) negalutiniai duomenys

HR: pateikti ne 2000 m., o 2002 m. duomenys; pateikti ne 2006 m., o 2005 m. duomenys

Aukštesnįjį vidurinį išsilavinimą įgijusio jaunimo (20–24 metų amžiaus) dalis nuo 2000 m. tik nežymiai padidėjo. Siekiant bendro kriterijaus – iki 2010 m. šią dalį padidinti bent iki 85 % – padaryta nedidelė pažanga. Vis dėlto kai kurios šalys, kuriose tokio jaunimo dalis buvo palyginti nedidelė, pavyzdžiui, Portugalija ir Malta, praėjusiais metais padarė didelę pažangą. Be to, reikėtų pažymėti, kad daugelio naujųjų valstybių narių rezultatai jau viršijo 2010 m. bendrą siektiną standartą ir keturiose iš šių šalių: Čekijoje, Lenkijoje, Slovėnijoje ir Slovakijoje bei Norvegijoje ir Kroatijoje, ši jaunimo dalis sudaro 90 % arba yra dar didesnė.

Papildomos pastabos:

CY: Egzistuoja tam tikri konkretūs nacionaliniai veiksniai, kurie turi įtakos duomenų palyginamumui tarptautiniu lygiu, pavyzdžiui, didelis užsienyje studijuojančių kipriečių skaičius. Todėl CY rezultatai yra prastesni nei yra iš tikrųjų.

2005 m. gruodžio 5 d. paskelbęs duomenis, Eurostatas taiko patikslintą aukštesniojo vidurinio išsilavinimo lygio apibrėžtį, kad būtų galima geriau palyginti ES rezultatus. 1998 m. ir vėlesni duomenys apie trumpesnes nei dviejų metų ISCED 3c lygio programas nebepriskiriami aukštesniojo vidurinio išsilavinimo lygiui, šie duomenys priskiriami duomenims apie žemesnįjį vidurinį išsilavinimą. Dėl šio pakeitimo patikslinti DK (nuo 2001 m.), ES, CY ir IS duomenys. Tačiau ši apibrėžtis dar negali būti taikoma EL, IE ir AT, kadangi į jų duomenis vis dar įtraukiami duomenys apie visus ISCED 3c lygius.

MATEMATIKOS, MOKSLO IR TECHNOLOGIJŲ ABSOLVENTAI

Aukštojo mokslo absolventų matematikos, mokslo ir technologijų srityje skaičiaus augimas, procentais (%)

Vidutinė metinė padidėjimo norma 2000–2005 m.

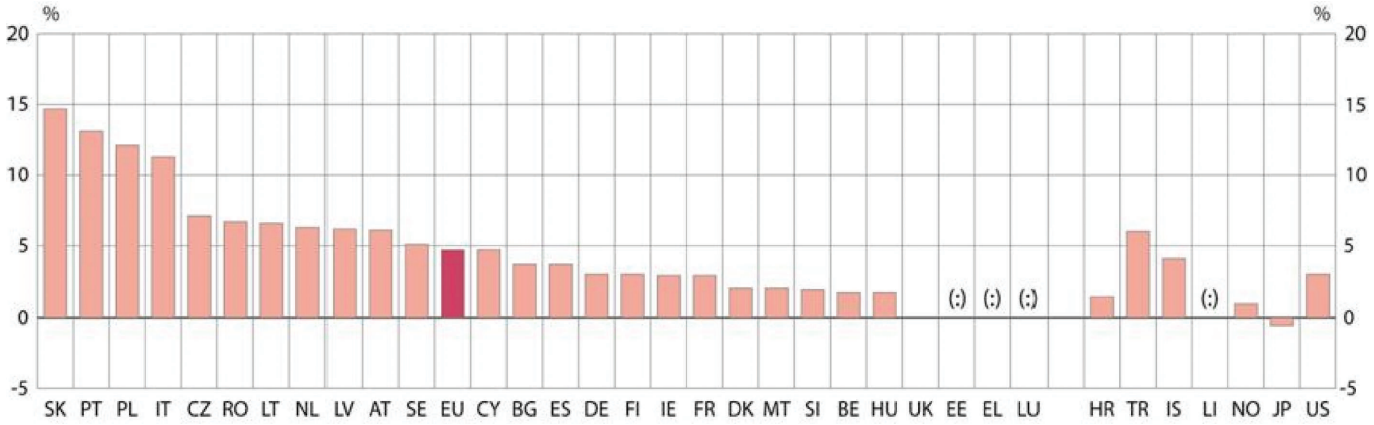

	1000 gyventojų tenkančių 20–29 metų amžiaus absolventų skaičius	Vidutinis metinis skaičiaus padidėjimas	Moterų absolvenčių dalis, %	
	2005	2000–2005	2000	2005
EU-27	13,1	4,7	30,8	31,2
Belgija	10,9	1,8	25,0	27,3
Bulgarija	8,6	3,8	45,6	41,1
Čekija	8,2	7,1	27,0	27,4
Danija	14,7	2,1	28,5	33,9
Vokietija	9,7	3,1	21,6	24,4
Estija	12,1	:	35,4	43,5
Airija	24,5	3,0	37,9	30,5
Graikija	10,1	:	:	40,9
Ispanija	11,8	3,8	31,5	29,6
Prancūzija	22,5	3,0	30,8	28,4
Italija	13,3	11,3	36,6	37,1
Kipras	3,6	4,7	31,0	38,1
Latvija	9,8	6,2	31,4	32,8
Lietuva	18,9	6,6	35,9	35,2
Liuksemburgas	:	:	:	:
Vengrija	5,1	1,8	22,6	30,0
Malta	3,4	2,1	26,3	30,1
Nyderlandai	8,6	6,3	17,6	20,3
Austrija	9,8	6,1	19,9	23,3

	1000 gyventojų tenkančių 20–29 metų amžiaus absolventų skaičius	Vidutinis metinis skaičiaus padidėjimas	Moterų absolvenčių dalis, %	
	2005	2000–2005	2000	2005
Lenkija	11,1	12,1	35,9	36,6
Portugalija	12,0	13,1	41,9	39,9
Rumunija	10,3	6,7	35,1	40,0
Slovėnija	9,8	2,0	22,8	26,2
Slovakija	10,2	14,7	30,1	35,3
Suomija	17,7	3,1	27,3	29,7
Švedija	14,4	5,1	32,1	33,8
Jungtinė Karalystė	18,4	– 0,1	32,1	30,8
Kroatija	5,7	1,5	:	32,7
Turkija	5,7	6,0	31,1	28,5
Islandija	10,1	4,1	37,9	37,2
Lichtenšteinas	12,7	:	:	28,6
Norvegija	9,0	1,0	26,8	26,0
Japonija	13,7	– 1,1	12,9	14,7
JAV	10,6	3,1	31,8	31,1

Šaltinis: Eurostatas (UOE) ir Eurostato duomenimis grindžiami apskaičiavimai

27 valstybių narių ES matematikos, mokslo ir technologijų absolventų skaičius nuo 2000 m. padidėjo daugiau kaip 170 000 arba daugiau kaip 25 %. Taigi ES jau pasiekė bendrą standartą – iki 2010 m. matematikos, mokslo ir technologijų absolventų skaičių padidinti 15 %. Mažesnė pažanga padaryta siekiant antrojo tikslo – sumažinti lyčių disbalansą. Matematikos, mokslo ir technologijų absolventų moterų dalis, kuri 2000 m. sudarė 30,8 %, 2005 m. padidėjo iki 31,2 %. Slovakijoje, Portugalijoje ir Lenkijoje užregistruotas didžiausias matematikos, mokslo ir technologijų absolventų skaičiaus metinis padidėjimas (> 12 %), o Bulgarijoje, Estijoje, Graikijoje ir Rumunijoje geriausi rezultatai pasiekti mažinant lyčių disbalansą.

Papildomos pastabos:

Šalių, kuriose duomenys buvo renkami nenuosekliai, atveju pateikiamos tik tų metų, kuriais duomenys buvo renkami nuosekliai, apskaičiuotos padidėjimo normos. PL: padidėjimas grindžiamas 2001–2005 m. duomenimis; RO: padidėjimas grindžiamas 2000–2002 m. ir 2003–2005 m. duomenimis. HR: padidėjimas 2003–2005 m.; SE: padidėjimas 2000–2003 m.; HU: padidėjimas 2000–2003 m.

BE: į Flandrijos bendruomenės duomenis neįtrauktos papildomos kvalifikacijos, įgytos neuniversitetinėse aukštojo mokslo įstaigose; į šiuos duomenis taip pat neįtrauktos nepriklausomos privačios įstaigos (nors jų skaičius yra nedidelis) ir vokiškai kalbanti bendruomenė.

EE: 2000 m. nacionaliniai duomenys;

IT: Komisijos nustatyti 2005 m. rezultatai.

CY: į duomenis neįtraukti aukštojo mokslo studentai, kurie studijas baigia užsienyje. Daugiau nei pusė visų Kipro aukštojo mokslo studentų studijuoja užsienyje.

LU: Liuksemburge nėra vientisos universitetų sistemos, daugelis matematikos, mokslo ir technologijų studentų studijuoja ir studijas baigia užsienyje.

AT: 2000 m.: ankstesnių metų ISCED 5B lygio duomenys. HU: 2004 m.: dėl duomenų apie absolventus pagal sritis rinkimo pakeitimų duomenys yra nenuoseklūs.

PL: į 2000 m. duomenis neįtrauktos pažangių mokslinių tyrimų programos (ISCED 6 lygis).

RO: į 2000–2002 m. duomenis neįtrauktos papildomos kvalifikacijos ir pažangių mokslinių tyrimų programos (ISCED 6 lygis). Todėl 2003 m. duomenys yra nenuoseklūs.

SE: 2004 m.: dėl duomenų apie absolventus pagal sritis rinkimo pakeitimų duomenys yra nenuoseklūs.

UK: 2000 m. nacionaliniai duomenys.

LI: į 2003–2004 m. duomenis neįtraukti aukštojo mokslo studentai, kurie studijas baigia užsienyje.

MOKYMASIS VISĄ GYVENIMĄ

25–64 metų amžiaus asmenų, kurie prieš keturias savaites iki tyrimo dalyvavo švietimo ir mokymo sistemoje, procentinė dalis 2000–2006 m.

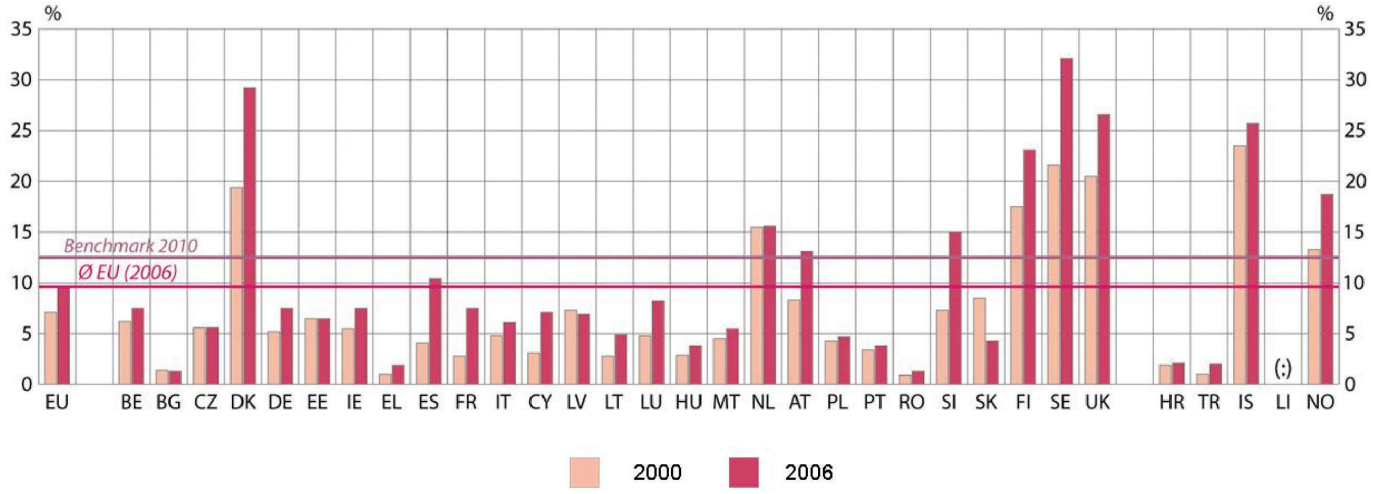

Asmenys, kurie dalyvauja mokymesi visą gyvenimą (%) Šaltinis: Eurostatas			Moterys	Vyrai
	2000	2006	2006	2000
ES-27	7,1	9,6	10,4	8,8
Belgija	6,2	7,5 (p)	7,6 (p)	7,4 (p)
Bulgarija	1,4	1,3	1,3	1,3
Čekija	5,6	5,6	5,9	5,4
Danija	19,4	29,2	33,8	24,6
Vokietija	5,2	7,5	7,3	7,8
Estija	6,5	6,5	8,6	4,2 (u)
Airija	5,5	7,5	8,9	6,1
Graikija	1,0	1,9	1,8	2,0
Ispanija	4,1	10,4	11,5	9,3
Prancūzija	2,8	7,5	7,8	7,2
Italija	4,8	6,1	6,5	5,7
Kipras	3,1	7,1	7,8	6,5

Asmenys, kurie dalyvauja mokymesi visą gyvenimą (%) Šaltinis: Eurostatas			Moterys	Vyrai
	2000	2006	2006	2000
Latvija	7,3	6,9 (p)	9,3 (p)	4,1 (p)
Lietuva	2,8	4,9 (p)	6,6 (p)	2,9 (u)
Liuksemburgas	4,8	8,2	8,7	7,6
Vengrija	2,9	3,8	4,4	3,1
Malta	4,5	5,5	5,6	5,5
Nyderlandai	15,5	15,6	15,9	15,3
Austrija	8,3	13,1	14,0	12,2
Lenkija	4,3	4,7	5,1	4,3
Portugalija	3,4	3,8 (p)	4,0 (p)	3,7 (p)
Rumunija	0,9	1,3	1,3	1,3
Slovėnija	7,3	15,0	16,3	13,8
Slovakija	8,5	4,3	4,6	4,0
Suomija	17,5	23,1	27,0	19,3
Švedija	21,6	32,1	36,5	27,9
Jungtinė Karalystė	20,5	26,6	31,2 (p)	31,2
Kroatija	1,9	2,1	2,1	2,0
Turkija	1,0	2,0	2,4	1,6
Islandija	23,5	25,7	29,8	21,6
Norvegija	13,3	18,7	20,2	17,2

Šaltinis: Eurostatas (darbo jėgos tyrimas), P = negalutiniai duomenys, U = nepatikimi arba netikslūs duomenys

Darbingo amžiaus gyventojų, kurie (4 savaitės iki tyrimo) dalyvavo švietimo ir mokymo sistemoje, procentinė dalis 2006 m. sudarė 9,6 %. Kadangi dėl duomenų rinkimo nenuoseklumo pažangos rezultatai yra geresni nei iš tikrųjų, tikrasis padidėjimas yra nedidelis. Būtina dėti papildomas pastangas, kad būtų pasiektas bendras standartas – 12,5 % dalyvavimo norma ([1]). Šiaurėse šalyse, Jungtinėje Karalystėje, Slovėnijoje ir Nyderlanduose šiuo metu užregistruotos didžiausios dalyvavimo normos.

Papildomos pastabos:

Pastebėta, kad įdiegus suderintas tyrimo koncepcijas ir apibrėžtis keliose šalyse tam tikrais metais (2000–2006 m.) duomenys buvo renkami nenuosekliai.

BG, PL ir SI: pateikė ne 2000 m., o 2001 m. duomenis;

CZ, IE, LV, SK ir HR pateikė ne 2000 m., o 2002 m. duomenis;

SE, HR ir IS: pateikė ne 2006 m., o 2005 m. duomenis.

([1]) Duomenys, naudoti bendram siektinam standartui įvertinti, yra susiję su 4 savaičių mokymosi laikotarpiu (2004 m. darbo jėgos tyrimas). Jei būtų remtasi ilgesniu laikotarpiu, normos būtų didesnės. Pagal Eurostato 2003 m. atlikto darbo jėgos tyrimo *ad hoc* modulio, susijusio su mokymusi visą gyvenimą 12 mėnesių laikotarpį, duomenis užregistruota 42 % dalyvavimo norma (4,4 % – formaliajame švietime; 16,5 % – neformaliajame švietime, be to, vos ne kas trečias europietis teigė dalyvavęs kokios nors rūšies savišvietoje).

PRIEŠMOKYKLINIS UGDYMAS

Keturmečių ugdymas 2000–2005 m.

Dalyvaujantys keturmečiai (%)	2000	2004	2005
ES-27	82,8	84,6	85,7
Belgija	99,2	99,9	100
Bulgarija	67,0	72,6	73,2
Čekija	81,0	91,2	91,4
Danija	90,6	93,4	93,5
Vokietija	81,4	84,3	84,6
Estija	78,2	83,9	84,2
Airija	51,1	46,6	45,4
Graikija	53,9	57,2	57,8
Ispanija	99,0	100	99,3
Prancūzija	100	100	100
Italija	100	100	100
Kipras	55,7	61,2	61,4
Latvija	60,6	69,1	72,2
Lietuva	51,0	54,5	56,8
Liuksemburgas	94,9	83,5	96,3
Vengrija	89,5	92,3	90,7

Dalyvaujantys keturmečiai (%)	2000	2004	2005
Malta	1,0	97,5	94,4
Nyderlandai	99,5	74,0	73,4
Austrija	79,5	82,1	82,5
Lenkija	33,3	35,7	38,1
Portugalija	72,3	79,9	84,0
Rumunija	60,3	75,2	76,2
Slovėnija	67,7	77,8	75,9
Slovakija	:	71,7	74,0
Suomija	41,9	46,1	46,7
Švedija	72,8	87,7	88,9
Jungtinė Karalystė	100	92,9	91,8
Kroatija	:	42,4	44,7
Turkija	:	3,4	5,0
Islandija	90,9	95,1	95,3
Lichtenšteinas	:	52,2	50,6
Norvegija	78,1	86,9	88,9
Japonija	94,9	95,2	94,7
JAV	61,7	64,1	65,3

Šaltinis: Eurostatas (UOE)

2000–2005 m. 27 valstybių narių ES keturmečių ugdymo (daugiausia priešmokyklinio, kai kuriose šalyse jau pradinio ugdymo) norma išaugo apie 3 procentiniais punktais ir sudarė daugiau nei 85 %. 2005 m. Prancūzijoje, Belgijoje, Italijoje ir Ispanijoje į ugdymo sistemą buvo įtraukti beveik visi (daugiau kaip 99 %) ketverių metų vaikai, o Airijoje, Lenkijoje ir Suomijoje – mažiau kaip 50 % keturmečių.

Papildomos pastabos:

Į duomenis įtrauktas priešmokyklinis ir pradinis ugdymas.

BE: į duomenis neįtrauktos nepriklausomos privačios įstaigos, tačiau jas lanko tik labai nedidelis vaikų skaičius. Trūksta duomenų apie vokiškai kalbančią bendruomenę.

IE: ISCED 0 lygio ugdymas oficialiai neteikiamas. Daugelis vaikų lanko tam tikrų rūšių ISCED 0 lygio ugdymo įstaigas, tačiau daugeliu atvejų trūksta duomenų.

NL: 2002 m. nustatyta šių duomenų pateikimo data buvo perkelta iš gruodžio 31 d. į spalio 1 d.

FI: pateikti duomenys apie darželius lankančius vaikus, tačiau nėra duomenų apie kitas dienos priežiūros įstaigas.

SUAUGUSIŲ GYVENTOJŲ IŠSILAVINIMAS

Aukštąjį išsilavinimą įgiję suaugę gyventojai (25–64 metų amžiaus)

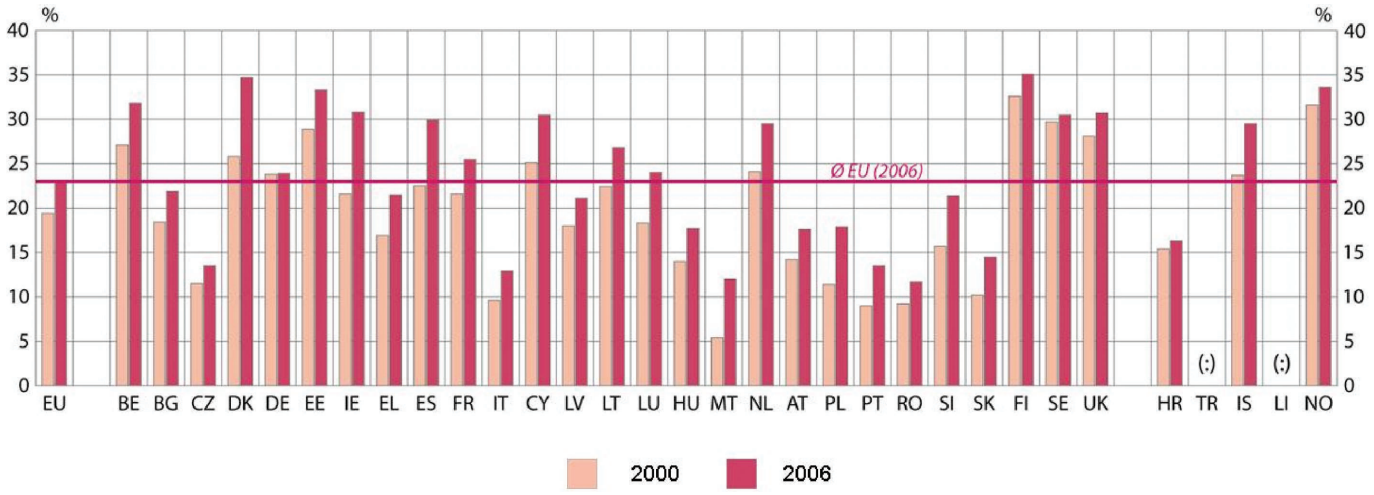

Aukštąjį išsilavinimą įgiję 25-64 metų amžiaus suaugusieji (%)		
	2000	2006
ES-27	19,4	22,9
Belgija	27,1	31,8
Bulgarija	18,4	21,9
Čekija	11,5	13,5
Danija	25,8	34,7
Vokietija	23,8	23,9
Estija	28,9	33,3
Airija	21,6	30,8
Graikija	16,9	21,5
Ispanija	22,5	29,9
Prancūzija	21,6	25,5
Italija	9,6	12,9
Kipras	25,1	30,5
Latvija	18,0	21,1

Aukštąjį išsilavinimą įgiję 25-64 metų amžiaus suaugusieji (%)		
	2000	2006
Lietuva	22,4	26,8
Liuksemburgas	18,3	24,0
Vengrija	14,0	17,7
Malta	5,4	12,0
Nyderlandai	24,1	39,5
Austrija	14,2	17,6
Lenkija	11,4	17,9
Portugalija	9,0	13,5
Rumunija	9,2	11,7
Slovėnija	15,7	21,4
Slovakija	10,2	14,5
Suomija	32,6	35,1
Švedija	29,7	30,5
JK	28,1	30,7
Kroatija	15,4	16,3
Islandija	23,7	29,5
Norvegija	31,6	33,6

Šaltinis: Eurostatas (darbo jėgos tyrimas)

2006 m. 23 % darbingo amžiaus gyventojų ES turėjo aukštąjį išsilavinimą, palyginti su 2000 m. šis skaičius padidėjo daugiau nei 3 procentiniais punktais. Suomijoje, Danijoje ir Estijoje aukštąjį mokslą įgijusių gyventojų dalis buvo didžiausia, tuo tarpu kai kuriose valstybėse narėse šis skaičius vis dar yra mažesnis nei 15 %. Vis dėlto kai kuriose iš šių šalių pastaraisiais metais labai išaugo į aukštąsias mokyklas priimtų asmenų skaičius.

Papildomos pastabos:

Aukštasis švietimas apima ISCED 5 ir 6 lygius.

LT: pateikė ne 2000 m., o 2001 m. duomenis;

HR: pateikė ne 2000 m., o 2002 m. duomenis.

INVESTICIJOS Į ŽMOGIŠKUOSIUS IŠTEKLIUS

Bendros valstybės išlaidos švietimui, išreikštos BVP procentine dalimi, 2000–2004 m.

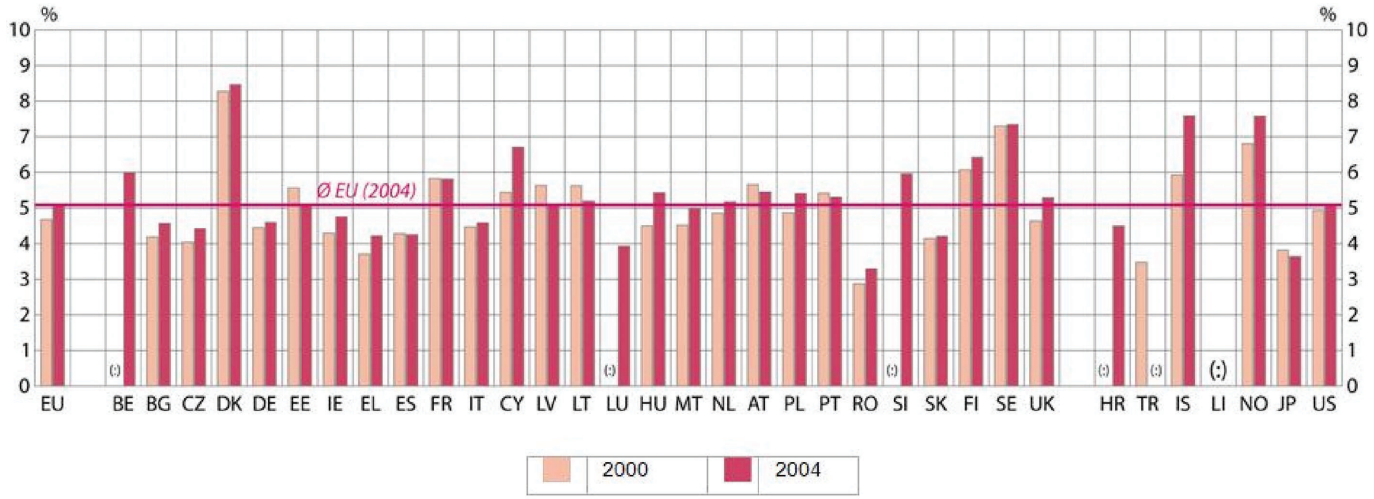

Išlaidos švietimui (% BVP)	Valstybės			Privačiosios
	2000	2003	2004	2004
ES-27	4,68	5,17	5,09	0,64
Belgija	:	6,06	5,99	0,34
Bulgarija	4,19	4,24	4,57	0,65
Čekija	4,04	4,51	4,42	0,61
Danija	8,28	8,33	8,47	0,32
Vokietija	4,45	4,71	4,60	0,91
Estija	5,57	5,43	5,09	:
Airija	4,29	4,41	4,75	0,32
Graikija	3,71	3,94	4,22	0,20
Ispanija	4,28	4,28	4,25	0,61
Prancūzija	5,83	5,88	5,81	0,54
Italija	4,47	4,74	4,59	0,46
Kipras	5,44	7,30	6,71	1,17
Latvija	5,64	5,32	5,08	0,82
Lietuva	5,63	5,18	5,20	0,48
Liuksemburgas	:	3,80	3,93	:
Vengrija	4,50	5,85	5,43	0,52

Išlaidos švietimui (% BVP)	Valstybės			Privačiosios
	2000	2003	2004	2004
Malta	4,52	4,78	4,99	0,46
Nyderlandai	4,86	5,12	5,18	0,50
Austrija	5,66	5,50	5,45	0,39
Lenkija	4,87	5,62	5,41	0,59
Portugalija	5,42	5,61	5,31	0,13
Rumunija	2,88	3,44	3,29	:
Slovėnija	:	6,02	5,96	0,86
Slovakija	4,15	4,34	4,21	0,76
Suomija	6,08	6,41	6,43	0,13
Švedija	7,31	7,47	7,35	0,20
Jungtinė Karalystė	4,64	5,38	5,29	0,95
Kroatija	:	4,53	4,50	:
Turkija	3,48	3,74	:	:
Islandija	5,93	7,81	7,59	0,75
Norvegija	6,81	7,62	7,58	0,05
Japonija	3,82	3,70	3,65	1,23
Jungtinės Valstijos	4,94	5,43	5,12	2,37

Šaltinis: Eurostatas (UOE). ES duomenys atspindi Komisijos apytikrius apskaičiavimus. 2000 m. apytikrius duomenis pateikė Mokslo ir kultūros generalinis direktoratas.

2000–2003 m. ES valstybėse narėse valstybės išlaidos švietimui, išreikštos BVP procentine dalimi, labai išaugo. Tačiau 2004 m. šis augimas sustojo ir palyginti su praėjusiais metais šios išlaidos šiek tiek sumažėjo. Vis dėlto dėl absoliutaus BVP augimo valstybės išlaidos švietimui vis tiek didėjo. Iš turimų duomenų matyti, kad šalių išlaidų dydis labai skiriasi.

Papildomos pastabos:

Duomenys apima formalųjį švietimą, įskaitant suaugusiųjų formalųjį švietimą.

Sąvoka „privačios“ apima švietimo įstaigoms skirtas išlaidas iš privačių šaltinių.

DK: nenurodytos mokymosi baigus vidurinę mokyklą neaukštojo švietimo įstaigose išlaidos.

EL, LU, PT: nėra duomenų apie pensijoms skirtas išlaidas.

CY: įskaitant finansinę paramą užsienyje studijuojantiems studentams.

PL, SK, NO: įskaitant vaikų priežiūros priešmokyklinio ugdymo įstaigose išlaidas.

FR: neįtraukiant Prancūzijos užjūrio departamentų.

HR: švietimo įstaigoms skirtos išlaidos iš privačių šaltinių.

LU: neįskaitant išlaidų aukštajam mokslui.

PT: įskaitant išlaidas vietos vyriausybės lygiu.

UK, JP, US: BVP suderinimas su finansiniais metais, kurie nesutampa su kalendoriniais metais.

TR, IS: neįtrauktos priešmokyklinio ugdymo išlaidos.

TR: neįskaitant išlaidų regionų ir vietos vyriausybės lygiu.

US: švietimo įstaigoms skirtos išlaidos iš privačių šaltinių.

KOMISIJA

Proceso pradžia

(Byla COMP/M.4942 — Nokia/Navteq)

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/C 86/02)

2008 m. kovo 28 d. Komisija priėmė sprendimą pradėti procesą pirmiau minėtoje byloje nustačiusi, kad kyla rimtų abejonių dėl praneštos koncentracijos suderinamumo su bendrąją rinka. Proceso pradžia pradedama antra praneštos koncentracijos tyrimo stadija, tačiau galutiniam sprendimui byloje įtakos tai nedaro. Sprendimas priimtas pagal Tarybos reglamento (EB) Nr 139/2004 6 straipsnio 1 dalies (c) punktą.

Komisija kviečia suinteresuotas trečiąsias šalis pateikti pastabas dėl siūlomos koncentracijos.

Kad byloje į pastabas būtų pilnai atsižvelgta, Komisija turi jas gauti ne vėliau kaip per 15 dienų nuo šio pranešimo paskelbimo. Pastabas galima siųsti faksu (fakso numeris (32-2) 296 43 01 arba 296 72 44) arba paštu su nuoroda COMP/M.4942 — Nokia/Navteq adresu:

Commission of the European Communities
Competition DG
Merger Network
Rue Joseph II/Jozef II-straat 70
B-1000 Brussels

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

KOMISIJA

Euro kursas [1]

2008 m. balandžio 4 d.

(2008/C 86/03)

1 euro =

	Valiuta	Valiutos kursas		Valiuta	Valiutos kursas
USD	JAV doleris	1,5722	TRY	Turkijos lira	2,0339
JPY	Japonijos jena	160,88	AUD	Australijos doleris	1,711
DKK	Danijos krona	7,4584	CAD	Kanados doleris	1,5822
GBP	Svaras sterlingas	0,7855	HKD	Honkongo doleris	12,2497
SEK	Švedijos krona	9,368	NZD	Naujosios Zelandijos doleris	1,9972
CHF	Šveicarijos frankas	1,5872	SGD	Singapūro doleris	2,1757
ISK	Islandijos krona	116,41	KRW	Pietų Korėjos vonas	1 534,47
NOK	Norvegijos krona	7,998	ZAR	Pietų Afrikos randas	12,3143
BGN	Bulgarijos levas	1,9558	CNY	Kinijos ženminbi juanis	11,0302
CZK	Čekijos krona	25,035	HRK	Kroatijos kuna	7,2773
EEK	Estijos kronos	15,6466	IDR	Indijos rupija	14 519,27
HUF	Vengrijos forintas	257,25	MYR	Malaizijos ringitas	5,0224
LTL	Lietuvos litas	3,4528	PHP	Filipinų pesas	65,325
LVL	Latvijos latas	0,6972	RUB	Rusijos rublis	37,037
PLN	Lenkijos zlotas	3,4743	THB	Tailando batas	49,823
RON	Rumunijos lėja	3,7145	BRL	Brazilijos realas	2,6954
SKK	Slovakijos krona	32,431	MXN	Meksikos pesas	16,5757

[1] *Šaltinis:* valiutų perskaičiavimo kursai paskelbti ECB.

V

(Skelbimai)

ADMINISTRACINĖS PROCEDŪROS

KOMISIJA

KVIETIMAS TEIKTI PARAIŠKAS — DG EAC/14/08

Bendradarbiavimo švietimo srityje programa (pramoninių šalių priemonė) — ES ir Australijos, Japonijos, Korėjos Respublikos ir Naujosios Zelandijos [1] bendradarbiavimas aukštojo mokslo ir profesinio mokymo srityje

(2008/C 86/04)

1. **TIKSLAI IR APRAŠYMAS**

Bendrasis kvietimo teikti paraiškas tikslas – skatinti geresnį ES valstybių narių ir jos partnerių – Australijos, Japonijos, Korėjos Respublikos ir Naujosios Zelandijos – tarpusavio supratimą ir ryšius, įskaitant geresnes žinias apie kalbas, kultūrą ir institucijas, ir gerinti aukštojo mokslo bei profesinio mokymo kokybę minėtose ES šalyse partnerėse. Kvietimu teikti paraiškas siekiama paremti toliau nurodytą veiklą.

Bendri judumo projektai pagal pramoninių šalių priemonę

Šios veiklos tikslas – finansuoti tarptautinius mokymo programų projektus, į kuriuos įtraukiama trumpalaikio judumo tarp ES ir jos šalių partnerių veikla, nebūtinai susijusi su jungtinio arba dvigubo mokslo laipsnio gavimu arba susijusi netiesiogiai.

Konsorciumus, kurie teikia paraišką tokiam projektui, sudaro ES ir atitinkamų šalių partnerių aukštojo mokslo ar profesinio mokymo įstaigos. Atrinkti konsorciumai parengs studentų judumo sistemą, pagal kurią ES studentai vieną semestrą mokysis šalies partnerės įstaigoje ir atvirkščiai, o siunčiančioji įstaiga visapusiškai pripažins studijų užsienyje laikotarpį. Parama apima judumo stipendijas studentams ir akademiniams bei administracijos darbuotojams (mokomajam personalui).

2. **REIKALAVIMUS ATITINKANTYS PAREIŠKĖJAI**

Pagal šį kvietimą paraiškas paramai gauti gali teikti aukštojo mokslo ir profesinio mokymo įstaigos. Reikalavimus atitinkantys pareiškėjai turi būti įsisteigę vienoje iš 27 Europos Sąjungos valstybių narių.

3. **BIUDŽETAS IR PROJEKTŲ TRUKMĖ**

Numatomas projektų bendro finansavimo biudžetas – 2,5 mln. EUR. Numatoma finansinę paramą skirti 4–5 ES ir Australijos projektams, 2–3 ES ir Japonijos projektams, 1 ES ir Naujosios Zelandijos projektui ir 1–2 ES ir Korėjos projektams.

Didžiausia ES skiriama finansavimo suma – 425 000 EUR 3 metų trukmės bendram judumo projektui, kuriame dalyvautų 4 ar daugiau ES partnerių institucijų. Bendrų judumo projektų trukmė – 3 metai.

[1] Šalys išvardytos pagal abėcėlę.

4. **TERMINAS**

Paraiškos Komisijai turi būti išsiųstos ne vėliau kaip 2008 m. birželio 6 d.

5. **KITA INFORMACIJA**

Visą kvietimo teikti paraiškas tekstą ir paraiškos formas galima rasti interneto svetainėje:

http://ec.europa.eu/education/programmes/calls/callg_en.html

Daugiau informacijos galima gauti kreipiantis el. pašto adresu: eac-3C-cooperation@ec.europa.eu

PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU KONKURENCIJOS POLITIKOS ĮGYVENDINIMU

KOMISIJA

Išankstinis pranešimas apie koncentraciją

(Byla COMP/M.5128 — Nordic Capital/TietoEnator)

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/C 86/05)

1. 2008 m. kovo 28 d. pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 ([1]) 4 straipsnį Komisija gavo pranešimą apie siūlomą koncentraciją, kai įmonės „Nordic Capital VI Limited“ ir „Nordic Capital VII Limited“, priklausančios grupei „Nordic Capital“ (toliau – „Nordic Capital“, Džersis), viešojo konkurso, paskelbto 2008 m. kovo 20 d., būdu įgyja, kaip apibrėžta Tarybos reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punkte, visos įmonės „TietoEnator Oyj“ (toliau – „TietoEnator“, Suomija) kontrolę.

2. Įmonių verslo veikla yra ši:

— „Nordic Capital“: investiciniai fondai. Tarp šios įmonės investicinio portfelio bendrovių yra bendrovė „Aditro“ (Švedija), teikianti IT paslaugas ir įmonėms skirtą programinę įrangą.

— „TietoEnator“: IT paslaugos.

3. Preliminariai išnagrinėjusi pranešimą Komisija mano, kad sandoriui, apie kurį pranešta, galėtų būti taikomas Reglamentas (EB) Nr. 139/2004. Komisijai paliekama teisė priimti galutinį sprendimą šiuo klausimu.

4. Komisija kviečia suinteresuotąsias trečiąsias šalis pateikti savo pastabas dėl pasiūlyto veiksmo.

Pastabos Komisijai turi būti pateiktos ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šio pranešimo paskelbimo. Pastabas Komisijai galima siųsti faksu ((32-2) 296 43 01 ar 296 72 44) arba paštu su nuoroda COMP/M.5128 — Nordic Capital/TietoEnator šiuo adresu:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

([1]) OL L 24, 2004 1 29, p. 1.

Išankstinis pranešimas apie koncentraciją

(Byla COMP/M.5118 — P7S1/United Internet/Maxdome JV)

Bylą numatoma nagrinėti supaprastinta tvarka

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/C 86/06)

1. 2008 m. kovo 28 d. pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 ([1]) 4 straipsnį Komisija gavo pranešimą apie siūlomą koncentraciją, kai įmonė „SevenSenses GmbH“ (toliau – „SevenSenses“, Vokietija), įmonės „ProSiebenSat.1 Media AG“ (toliau – „P7S1“, Vokietija), kontroliuojamos įmonių „Kohlberg Kravis Roberts & Co.“ (toliau – KKR, JAV) ir „Permira Holdings Limited“ (toliau – „Permira“, Normandijos salos), pavaldžioji bendrovė, ir įmonė „1&1 Internet AG“ (toliau – „1&1“, Vokietija), įmonės „United Internet AG“ (toliau – „United Internet“, Vokietija) pavaldžioji bendrovė, pirkdamos akcijas įgyja, kaip apibrėžta Tarybos reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punkte, bendrą naujai įsteigtos bendros įmonės „Maxdome GmbH & Co. KG“ (toliau – „Maxdome JV“, Vokietija) kontrolę.

2. Atitinkamų įmonių verslo veikla yra ši:

— „SevenSenses“: abonentinė televizija ir užsakomosios vaizdo paslaugos;

— „P7S1“: nekoduoti televizijos kanalai;

— „Permira“: privataus kapitalo fondas;

— KKR: privataus kapitalo įmonė;

— „1&1“: interneto paslaugų teikėjas;

— „United Internet“: interneto paslaugos;

— „Maxdome JV“: užsakomosios vaizdo paslaugos.

3. Remdamasi pradiniu pranešimo nagrinėjimu, Komisija mano, kad sandoriui, apie kurį buvo pranešta, galėtų būti taikomas Reglamentas (EB) Nr. 139/2004. Komisijai paliekama teisė priimti galutinį sprendimą šiuo klausimu. Remiantis Komisijos komunikatu dėl supaprastintos procedūros, taikomos tam tikroms koncentracijoms pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 ([2]), reikėtų pažymėti, kad šią bylą numatoma nagrinėti komunikate nurodyta tvarka.

4. Komisija kviečia suinteresuotas trečiąsias šalis pateikti savo pastabas dėl pasiūlyto veiksmo.

Pastabos Komisijai turi būti pateiktos ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šio pranešimo paskelbimo. Jas Komisijai galima siųsti faksu ((32-2) 296 43 01 arba 296 72 44) arba paštu su nuoroda COMP/M.5118 — P7S1/United Internet/Maxdome JV šiuo adresu:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

([1]) OL L 24, 2004 1 29, p. 1.
([2]) OL C 56, 2005 3 5, p. 32.

Prancūzijos vyriausybės pranešimas, susijęs su Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų ([1])

(Pranešimas apie prašymą išduoti išskirtinį leidimą, vadinamą „Permis du Valenciennois“, skystų arba dujinių angliavandenilių tyrimui)

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/C 86/07)

Bendrovė Gazonor, kurios būstinė yra adresu: Avenue de la fosse 2, Billy Montigny, F-62420, 2007 m. spalio 2 d. gautu raštu paprašė penkeriems metams suteikti išskirtinį leidimą žvalgyti skystus arba dujinius angliavandenilius (vadinamasis „Permis du Valenciennois“) apie 423 kvadratinių kilometrų plote, kurio dalis yra *Nord* departamente.

Šio leidimo perimetras sudarytas iš dienovidinių ir lygiagrečių, siekiančių toliau geografinėmis koordinatėmis apibūdintas viršukalnes, pradiniu dienovidiniu laikant Paryžiaus dienovidinį.

Viršukalnės	Ilguma	Platuma
A	1° 10 R	56° 10 Š
B	Prancūzijos — Belgijos sienos sankirta su 56° 10 Šiaurės platumos lygiagrete	
C	Prancūzijos — Belgijos sienos sankirta su 56° 10 Šiaurės platumos lygiagrete	
D	Prancūzijos — Belgijos sienos sankirta su 56°10 Šiaurės platumos lygiagrete	
E	Prancūzijos — Belgijos sienos sankirta su 1°50 Rytų ilgumos dienovidiniu	
F	1° 50 R	55° 90 Š
G	1° 21 R	55° 90 Š
H	1° 21 R	55° 91 Š
I	1° 25 R	55° 91 Š
J	1° 25 R	55° 93 Š
K	1° 21 R	55° 93 Š
L	1° 21 R	55° 97 Š
M	1° 51 R	55° 97 Š

nuo B iki C: Prancūzijos – Belgijos siena

nuo D iki E: Prancūzijos – Belgijos siena

Prašymų pateikimas ir leidimo suteikimo kriterijai.

Pirminio prašymo ir konkurencinių prašymų pateikėjai turi tenkinti sąlygas, nustatytas 2006 m. birželio 2 d. Nutarimo Nr. 2006-648 dėl kalnakasybos leidimų ir požeminio saugojimo leidimų 4 ir 5 straipsniuose (2006 m. birželio 3 d. *Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys*).

Susidomėjusios įmonės gali per 90 dienų nuo šio pranešimo paskelbimo dienos pateikti konkurencinį prašymą, remdamosi taisyklėmis, aprašytomis „Pranešime apie kalnakasybos leidimų išdavimą Prancūzijoje“, paskelbtame 1994 m. gruodžio 30 d. *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* C 374 11 puslapyje, ir nustatytomis Nutarimu 2006-648 dėl kalnakasybos leidimų ir požeminio saugojimo leidimų. Konkurenciniai prašymai teikiami kalnakasybos ministro vardu toliau nurodytu adresu.

Priimant sprendimus dėl pirminio prašymo ir konkurencinių prašymų taikomi pirmiau minėto nutarimo 6 straipsnyje nustatyti kalnakasybos leidimų suteikimo kriterijai, o sprendimai priimami ne vėliau kaip 2009 m. spalio 24 d.

([1]) OL L 164, 1994 6 30, p. 3.

Veiklai vykdyti ir sustabdyti taikomos sąlygos ir reikalavimai.

Pareiškėjų prašoma remtis Kalnakasybos kodekso 79 ir 79.1 straipsniais ir 2006 m. birželio 2 d. Nutarimu Nr. 2006-649 dėl kalnakasybos, požeminio saugojimo darbų ir kasyklų bei požeminio saugojimo tvarkos (2006 m. birželio 3 d. *Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys*).

Papildomos informacijos galima gauti Ekologijos, tvarios plėtros ir planavimo ministerijoje (Energetikos ir žaliavų generalinis direktoratas, Energetikos ir mineralinių išteklių direktoratas, Kalnakasybos teisės aktų biuras), 61, boulevard Vincent-Auriol, Télédoc 133, F-75703 Paris Cedex 13 (telefonas (33) 144 97 23 02, faks.: (33) 144 97 05 70).

Minėtas įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas galima rasti tinklalapyje *Légifrance:*

http://www.legifrance.gouv.fr